

Iida Kolehmainen

SEPA FÖR FÖRETAG

Företagsekonomi och turism
2009

VASA YRKESHÖGSKOLA

Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRAKT

Författare	Iida Kolehmainen
Lärdomsprovets titel	SEPA för företag
År	2009
Språk	svenska
Sidantal	67 + 3 bilagor
Handledare	Anna-Lena Berglund

Syftet med mitt SEPA-arbete är att jag vill reda ut vad SEPA egentligen är, och hur det kommer att påverka företagen. Arbetet består av teori om SEPA och en undersökning om företag och SEPA samt avslutningsvis en checklista som företag kan använda som stöd vid övergången till SEPA.

SEPA innebär att nya betalningstjänster kommer att införas för kontantlösa betalningar inom SEPA-området, som innefattar 32 länder i Europa. SEPA skall göra det möjligt för alla inom området att göra gränsöverskridande betaltransaktioner med samma villkor, rättigheter och skyldigheter som betalningar inom landet. Man strävar till att göra den europeiska finansmarknaden mera sammansmält för att bättre kunna utnyttja fördelarna med den monetära unionen. Införandet av de nya SEPA tjänsterna kommer att innebära förändringar, och därmed också förändringar för företagen. Alla företag kommer på ett eller annat vis i liten eller stor skala hamna att ta hänsyn till SEPA och göra en del förändringar för att få de nya tjänsterna att fungera. De nya tjänsterna kommer att ersätta de nuvarande nationella motsvarande tjänsterna och därmed kommer alla bli tvungna att ta till sig dessa nya tjänster.

Stora företag som har mycket internationell handel kommer att ha de största fördelarna av SEPA eftersom de kommer att spara betydliga summor när gränsöverskridande betalningar blir billigare, medan små företag med endast nationell verksamhet istället upplever SEPA endast som en kostnad eftersom även de måste göra ändringar.

SEPA kommer att underlätta betalandet inom hela området på samma sätt som Euron har gjort. Det kommer att vara lättare att handla med andra utanför de nationella gränserna, när man använder kontantlösa betalningsmedel så som betalkort, kontotransaktion och direktdebitering.

Ämnesord	SEPA, det gemensamma eurobetalningsområdet, företag, kontoöverföring, direktdebitering, kortbetalning
----------	---

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRACT

Author	Iida Kolehmainen
Title	SEPA for the company
Year	2009
Language	Swedish
Pages	67 + 3 Appendices
Name of Supervisor	Anna-Lena Berglund

The purpose of my SEPA work is that I want to know what SEPA really is and what kinds of influences it has on the companies. The work consists of theory about SEPA and a study about companies and SEPA. The work ends with a check list that companies can use as support during transmission to SEPA.

SEPA means that new payment services are introduced for cashless payments within the SEPA-area that consists of 32 countries in Europe. SEPA will make it possible for everybody within the area to make border crossing payment transactions with the same conditions, rights and commitments as payments within the country. They strive to make the European financial market more brought together so that they could make the best use of benefits by the monetary union. The introduction of the new SEPA services will imply changes in general, and also changes for the companies. Every company has to, in one or another way, in a small or large scale, take SEPA into consideration, and make some changes to get the new services to work. The new services are going to compensate today's national corresponding services and therefore everybody has to take in these new services.

Big companies that have much international trade are going to have the biggest benefits of SEPA because they are saving considerable sums of money when border crossing payments become cheaper. While small companies, with only national activity, experience SEPA only as an extra cost, because they also have to make changes.

SEPA will make the paying easier within the whole area in the same way as the Euro did. It will be easier to do business with other companies outside the national border when using cashless means of payments as charge card, credit transfer and direct debit.

Keywords	SEPA, Single Euro Payments Area, Company, Credit Transfer, Direct Debit, Card Payment
----------	---

INNEHÅLL

ABSTRAKT

ABSTRACT

FÖRKORTNINGAR

1	INLEDNING	7
1.1	Problemformulering	8
1.2	Syfte och mål	8
1.3	Avgränsning	8
1.4	Arbetets uppbyggnad	8
2	SEPA	10
2.1	Vad är SEPA?	10
2.2	European Payments Council	12
2.3	Varför SEPA?	14
2.4	Visionen och målet med SEPA	15
2.5	Betalningsdirektivet (PSD)	16
2.6	ISO standarden	19
2.7	SEPA-tjänster	21
2.7.1	SEPA-girering	22
2.7.2	SEPA-direktdebitering	27
2.7.3	SEPA-kortbetalning	29
2.8	Tidsplan för SEPA	34
3	SEPA FÖR FÖRETAG	36
3.1	Effekter för företaget	36
3.2	SEPA-plan	38
3.3	Förberedelser för företaget	39
3.4	Förändringar i utbetalningen av löner och pensioner	45
3.5	Ändringar i säkerhetslösningen mellan banken och företaget	47
3.6	E-fakturan	50
3.6.1	Finvoice-nettfakturan för företag	51
3.6.2	Automatisk betalning	51
3.6.3	Den europeiska e-fakturan	52

3.6.4	Jämförelse av SEPA-direktdebitering, den nationella direktdebiteringen och e-fakturan	53
3.7	Svagheter och problemsituationer med SEPA	54
4	EMPIRISK UNDERSÖKNING	56
5	AVSLUTNING.....	61
	KÄLLFÖRTECKNING.....	63
	BILAGA 1: Checklista	
	BILAGA 2: Frågorna till undersökningen	
	BILAGA 3: Finlandssvensk översättning av direktdebiteringsfullmakten	

FÖRKORTNINGAR

B2B	SEPA Business to Business Direct Debit Scheme. SEPA direktdebiteringstjänst endast för betaltrafik mellan företag.
BIC	Bank Identifier Code. Kod som identifierar bankerna, vid SEPA-transaktioner. Även namnet SWIFT-kod används.
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Område med gemensam marknad med fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och arbetskraft.
EMV	Europays, MasterCards och Visas utvecklade betalkortsstandard för nya chipbaserade internationellt fungerande betalkort.
EPC	European Payments Council. Europeiska bankernas och bankorganisationernas gemensamma samarbets- och beslutsorgan.
EU	Europeiska Unionen.
FTP	File Transfer Protocol. Dataöverföringsprotokoll som används vid överföring av filer mellan företag och banker.
IBAN	International Bank Account Number. Kontonumrets internationella form, obligatoriskt vid SEPA-transaktioner.
ISO	International Standardization Organisation. Internationell standardiseringsorganisation.
ISO 20022	Standardiserat meddelandeförmedlingssystem som utvecklats och upprätthålls av ISO organisationen och används vid överföring av SEPA-betalningsmeddelanden.
ISO 11649	Standard för den internationella referensnummern, Creditor Reference.
PATU	Pankki turvallisuus. Finländsk säkerhetslösning för kontakten mellan företaget och banken.

PIN	Personal Identification Number. Personlig sifferkod för elektronisk identifiering.
PKI	Public Key Infrastructure. Tillvägagångssätt för hantering av allmänna krypteringsnycklar.
PSD	Payment Services Directive. Europeiska kommissionens direktiv om betaltjänster, skall verkställas i de nationella lagstiftningarna.
SCF	SEPA Card Framework. Ramverk för betalkorten skapat av EPC.
SDD	SEPA Core Direct Debit Scheme. SEPA direktdebiteringstjänst för betaltrafik mellan företag och företag och konsumenter.
SEPA	Single Euro Payments Area. Projektet, det gemensamma eurobetalningsområdet, som strävar till att enhetliga de kontantlösa transaktionerna inom Europa.
VPN	Virtual Private Network. Ett sätt att mellan företagets flera nätverk skapa en säker och privat förbindelse över det öppna Internet.

1 INLEDNING

Avbetalningssystemen har i olika länder utvecklats enligt ländernas nationella behov som grund. Förekomsten av små betalningar mellan länderna har varit liten, och därmed har bankerna fokuserat på att utveckla de inhemska betalningssystemen till att fungera på bästa möjliga sätt och vara effektiva. Således bör varje lands nationella betalningssystem fungera bra och effektivt, men de olika ländernas system är inte kombinerbara utan de fungerar enligt egna nationella standarder. Europeiska kommissionen har upprepade gånger lagt märke till att de gränsöverskridande betalningarna är långsamma och dyra. I december år 2001 utfärdade Europeiska parlamentet och Europarådet en pris-förordning, varefter banksektorn i ilfart började utveckla hanteringen av betalningar mellan länderna. I och med förordningen blev bankerna tvungna att sänka priserna som de uppbar av sina kunder för eurobetalningar mellan länderna, fast man i verkligheten ännu hanterade betalningarna på det gamla ineffektiva tillvägagångssättet.(<URL:<http://www.suomenpankki.fi/fi/rahoitusmarkkinat/kehi tyshankkeet/sepa.htm>>)

Efter införandet av Euron som gemensam valuta, har handeln inom EU blivit friare, men friheten har väl främst berört den resande individen som betalar sina inköp med kontanter. Företag som oftast gör större beställningar på avstånd har euron inte gynnat lika mycket eftersom dessa sällan betalar med kontanter. De gränsöverskridande kontantlösa betalningarnas långsamhet och dyrhet har inte gynnat den fria handeln inom EU utan snarare tvärt om. Man har då arbetat på att förbättra handels frihet också vid kontantlösa betalningar, och nu tio år efter att euron infördes är vi mitt i övergångsperioden av införandet av det högaktuella SEPA.

I mitt arbete kommer jag att utreda vad SEPA är, hur det påverkar företagen och hur företagen upplever SEPA samt förändringarna som SEPA eventuellt medför. Dessutom vill jag veta om företagen har tagit itu med SEPA och de förändringar som medföljer samt när dessa förändringar kommer att verkställas.

1.1 Problemformulering

Vad är SEPA och vad innebär SEPA? Vilken påverkan har SEPA ur företagets synvinkel och måste alla företag göra ändringar och hurdana ändringar är det fråga om ur företagets synvinkel? Har företagen tagit itu med SEPA, vet de vad det är och har de börjat genomföra förändringarna som SEPA medför? Vad har de för åsikt om SEPA?

1.2 Syfte och mål

Syftet med mitt arbete är att utreda vad SEPA egentligen är, fördjupa mig i informationen och förstå vad det egentligen innebär för samhället och företagen. Jag kommer att reda ut hur SEPA påverkar företagen, måste företagen göra ändringar och vilka är dessa eventuella förändringar? Jag kommer att sammanställa en checklista som företag kan ha till hjälp för att komma igång med SEPA och som kan användas för att få en bild hur företaget skall gå tillväga för att få de nödvändiga förändringarna gjorda och därmed vara förberedda för SEPA.

Målet med mitt arbete är att först och främst själv lära mig vad SEPA är och förhoppningsvis också kunna upplysa någon annan om vad det är, eftersom de verkar som att få känner till SEPA. Dessutom vill jag få reda på hur SEPA påverkar företag, kommer det att bli några tydliga ändringar i företagens ekonomiförvaltningsprocess? Mitt främsta mål är dock att sammanställa en checklista som något företag kunde ta till hjälp av då de funderar hur det skall gå tillväga angående SEPA.

1.3 Avgränsning

Mitt arbete skall jag avgränsa till att gälla endast SEPA. Jag skall främst undersöka hur SEPA påverkar företagen. Vilka förändringar SEPA för med sig i företagens ekonomiförvaltning, till exempel i faktureringen. Jag kommer alltså inte att undersöka SEPA ur privatpersoners synvinkel.

1.4 Arbetets uppbyggnad

Lärdomsprovet kommer att bestå av en teoridel, där jag allmänt behandlar SEPA samt SEPA ur företagets synvinkel. Den allmänna delen är en viktig del av arbetet,

därför att man först måste veta och förstå vad SEPA är, förrän man kan förstå hur SEPA påverkar företagen. Dessutom kommer lärdomsprovet att bestå av en empirisk del, som består av en undersökning. I undersökningen kommer jag att undersöka om företagen börjat på, vilka ändringar som kommer att vara aktuella och tidpunkt för dessa samt vad företagen är av för åsikt gällande SEPA. Dessutom kommer jag att göra en liten intervju/förfrågan med en bankanställd för att få svar på sådana frågor som jag inte funnit svar på någon annanstans. Arbetet avslutas med en avslutning samt checklisten för företagen.

2 SEPA

Efter att den Europeiska ekonomiska gemenskapen upprättades år 1958 har man strävat till en alltmer sammanställd europeisk finansmarknad. För att uppnå detta har redan två mer betydande händelser inträffat, varav den ena var lanseringen av euro år 1999 och övergången till euro sedlar och mynt i euroländerna år 2002. Den andra händelsen, Target, var mindre uppmärksammas men ändå viktig. Target, startade den 1 januari 1999 och är centralbankernas gemensamma betalningssystem för stora eurobetalningar. Nu är det alltså möjligt att göra kontantbetalningar inom EU utan större hinder, när vi har euron som gemensam valuta. Det är också möjligt att utföra stora kontantlösa betalningar med Target. Dock kan ekonomin i euroområdet i dagens läge inte utnyttja fördelarna med den monetära unionens fördelar fullt ut. Eftersom svårigheter uppstår när kunden skall göra kontantlösa eurobetalningar till andra euroländer. Svårigheterna uppstår speciellt när det är frågan om så kallade massbetalningar, det vill säga elektroniska betalningar med lägre värde. Så länge det är såhär kan euron alltså inte ses som en fullt genomförd gemensam valuta. Nästa händelse och stora steg mot en förening till en europeisk helhet är således det pågående projektet SEPA. (<URL:http://www.ecb.de/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006sv.pdf>)

2.1 Vad är SEPA?

SEPA är ett naturligt steg i utvecklingen av den Europeiska Unionen och är i anknytning till betalningsrörelsen det största europeiska projektet genom tiderna. På svenska heter detta projekt det gemensamma eurobetalningsområdet, på engelska heter det Single Euro Payments Area och SEPA är en förkortning av det engelska begreppet.

(<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>)

Det gemensamma eurobetalningsområdet SEPA, är ett område där invånarna, företagen och andra ekonomiska samfund kan göra och ta emot betalningar i euro inom Europa, under samma grundvillkor, rättigheter och skyldigheter oberoende om betalningarna sker inom eller över landets gränser. Man kan alltså säga att SEPA är motsvarigheten till Euro, men för kontantlösa betalningar. Geografiskt

omfattar SEPA nästan hela Europa. Länderna som är med i SEPA-projektet är 32 till antalet. Av dessa är 28 stycken EU-länder, varav 17 länder hör till Euro-området och dessa är följande: Belgien, Cypern, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Malta, Monaco, Nederländerna, Portugal, Slovenien, Slovakien, Spanien, Tyskland och Österrike. De resterande 11 länderna hör inte till Euro-området och dessa är följande: Bulgarien, Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien och Ungern. Dessutom hör

Bild 1. SEPA-området
([URL:http://www.opuscapita.fi/campaign.asp?viewID=82](http://www.opuscapita.fi/campaign.asp?viewID=82))

också tre stycken EES-länder till SEPA-området, Island, Liechtenstein och Norge. Även Schweiz hör till SEPA-området.

([URL:http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf](http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf)),([URL:http://www.aktia.fi/yrittajille/maksuliikenne/maksut/sepa_helpottaa_maksamista/sepa-maat](http://www.aktia.fi/yrittajille/maksuliikenne/maksut/sepa_helpottaa_maksamista/sepa-maat))

SEPA initiativet drivs av EU regeringarna, den Europeiska kommissionen och den Europeiska Centralbanken. SEPA är Europeiska kommissionens, Europeiska Centralbankens och de europeiska bankernas gemensamma arbete, och det europeiska betalningsrådet (EPC) leder projektet.

([URL:http://www.handelsbanken.fi/shb/inet/icentfi.nsf/vlookuppics/20_betalningar_sepabroschyr/\\$file/sepa-broschyr.pdf](http://www.handelsbanken.fi/shb/inet/icentfi.nsf/vlookuppics/20_betalningar_sepabroschyr/$file/sepa-broschyr.pdf)),([URL:http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf](http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf))

2.2 European Payments Council

Den europeiska banksektorn skapade år 2002 European Payments Council (EPC) och tog därmed upp det utmanande projektet med att omstrukturera euroområdet betalningssystem. SEPA-projektet koordineras av EPC, som är banksektorns koordinerings- och beslutsfattningsorgan för betaltrafikens del. Målsättningen med EPC är att genom banksektorns självstyrning stödja inarbetningen av det gemensamma, harmoniserade, öppna och gemensamt använda betaltrafiksmarknaden. I och med detta har bankerna bundit sig till att förverkliga det gemensamma eurobetalningsområdet.

(<URL:http://www.ecb.de/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006sv.pdf>,<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

Banksektorn skapade EPC för att samordna sina satsningar, och det skapades till ett självreglerande organ vars uppgift var att leda SEPA-projektet, samt att definiera de nya rutinerna och reglerna för eurobetalningarna (<URL:http://www.ecb.de/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006sv.pdf>) Till EPC:s uppgifter hör att definiera bankernas gemensamma grund för basbetalningstjänsterna, ge strategisk rådgivning till standardiseringen, definiera praxisen och övervaka ibruktagandet av de tagna besluten. Bankerna deltar i bestämmandet av SEPA-tjänsterna. På så sätt försäkras man sig om att de banker som är med binder sig till projektet. Även intressentgruppernas synpunkter tas i beaktande när SEPA-tjänsterna utformas. Reglerna mellan bankerna definieras i SEPA-tjänsternas beskrivningar. Dessa måste följas när betalningsuppdrag genomförs mellan bankerna. EPC ansvarar för SEPA-betalningsplanens utveckling och underhåll på så vis som det definieras i regelboken (Rulebook) som de har publicerat. Även fast betalningsplanens bildade regler och standarder har utformats av bankerna tillsammans, så är ändå betaltjänsteprodukten som erbjuds till kunden utformad av en enskild bank eller bankgrupp. De som erbjuder betalningstjänster har friheten att erbjuda önskade tilläggstjänster och egenskaper till SEPA-betaltjänsteprodukterna, bara SEPA-planens regler följs.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

European Payments Council (EPC) organet består för närvarande av 74 medlemmar, inkluderande europeiska banker samt banksammanslutningar. Mer än 300 yrkesmän från 32 länder och olika aktörer från banksektorn är direkt engagerade i arbetet i EPC, alla storlekar och sektorer av betalningsindustrin i Europa finns representerade. I EPC finns alltså representanter från EU, samt från Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz. Därmed är det inte bara intressenter från euroområdet som engageras utan även de övriga länderna i den Europeiska unionen samt länderna som inte hör dit. Intressenter som inte hör till euroområdet ges därmed möjlighet att delta i eurobetalningssystemet och även de kommer att kunna anta SEPA-standarder och praxis.

(<URL:http://www.ecb.de/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006sv.pdf>,<URL:http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf>)

SEPA utvecklas med ledning av EPC enligt en noggrann plan och tidtabell samt även med ett nära samarbete med företagen. Redan hittills har EPC genomfört ändringar i innehållet i SEPA-tjänsterna baserat på önskemål som kommit från företagen. Både på Europeiskt- och nationelltplan strävar man till att ta olika intressegruppers synpunkter och utvecklingsönskemål i beaktande vid den fortsatta utvecklingen av SEPA-tjänsterna.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

2.3 Varför SEPA?

Betalningar till andra euroländer tar oftast längre tid och är dyrare än betalningar inom landet, vilket försvårar betalandet för kunden. Inom euroområdet fortsatte elektroniska så kallade massbetalningar att hanteras på olika sätt trots att euron infördes 1999 och utvecklandet av Target har fortsatt. Sedan dess att euron infördes har heller inga ändringar skett på betalningsinstrumentens, standardernas och infrastrukturens antal och skillnader gällande hanteringen av massbetalningar. För att kunna hantera sina betalningar bättre måste företag med ett stort antal gränsöverskridande betalningar ha konton i flera av de länder där de gör affärer. (<URL:http://www.ecb.de/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006sv.pdf>,<URL:<http://www.suomenpankki.fi/fi/rahoitusmarkkinat/kehityshankkeet/sepa.htm>>)

Denna splittring hindrar även konkurrensen och innovationen i euroområdet. Genom att upprätta ett gemensamt ramverk för eurobetalningar, kan man skapa möjligheten att erbjuda förbättrade och förnyade betalningslösningar. Utan att man behöver ta hänsyn till de nationella gränserna. (<URL:http://www.ecb.de/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006sv.pdf>)

Endast euroområdet producerar för närvarande ungefär 50 miljarder elektroniska transaktioner och mellan två till fyra gånger mer av volymen i pengar varje år. Det är 321,5 miljoner invånare, 16-18 miljoner stora och små företag, 8000 banker, 5,75 miljoner försäljningsställen och 293 008 uttagsautomater som åstadkommer denna massiva volym.

(<URL:http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf>)

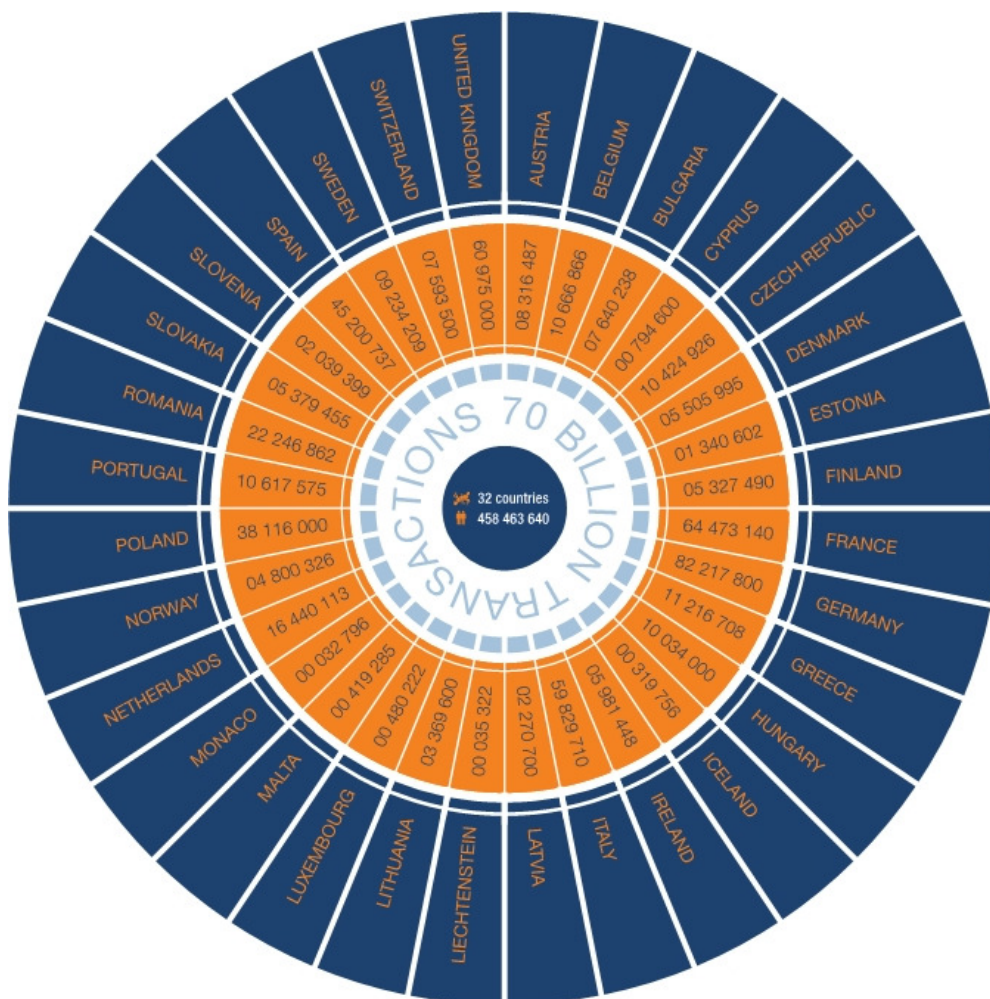

Bild 2. Bilden illustrerar SEPA-området. Från cirkelns mittpunkt ser man att SEPA bildas av 32 länder och sammanlagt 458 463 640 invånare. Och att det inom EU årligen görs 70 miljarder elektroniska betalningstransaktioner. I den yttersta ringen räknas alla 32 SEPA-länder upp i alfabetisk ordning. Den gula ringen anger separat varje lands invånarantal.

2.4 Visionen och målet med SEPA

Det gemensamma eurobetalningsområdet -SEPA- kommer att bli ett område där befolkningen, företagen och andra ekonomiska parter gör och tar emot betalningar i euro, under samma grundläggande villkor, rättigheter och skyldigheter oberoende om betalningen görs inom eller över de nationella gränserna. På lång sikt väntas det enhetliga SEPA-projektet och standarderna ersätta de nationella betalningssystemen som nu fungerar i Europa.

(<URL:http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf>)

Genom att skapa ett gemensamt betalningsområde för Europa kan man förstärka den interna marknaden inom Europa. Detta kan göras genom att man tar och avskaffar hindren som finns för handlandet av varor och tjänster. Samtidigt ersätter SEPA de oenhetliga betalningslösningarna som finns idag. (<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>) Målet med SEPA är att konsumenterna, företagen och sammanslutningarna kan betala och ta emot betalningar i euro med samma förutsättningar, rättigheter, förpliktelser, samt lika snabbt, förmånligt och säkert, oberoende av om betalningen sker inom landet eller mellan SEPA-länderna (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>,<URL:<http://www.suomenpankki.fi/fi/rahoitusmarkkinat/kehityshankkeet/sepa.htm>>). Att därmed skapa en sammanställd förnyad och konkurrenskraftig massbetalningsmarknad för alla elektroniskt utförda kontantlösa eurobetalningar. Därmed kan bankerna erbjuda bättre service, effektivare produkter samt billigare betalningsalternativ. Alla bankers kunder får därmed någon nytta av SEPA. (<URL:http://www.ecb.de/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006sv.pdf>)

2.5 Betalningsdirektivet (PSD)

Villkoren för betalningarna kommer att regleras med lagstiftning inom Europa. Från och med november kommer det nya betalningsdirektivet att införas i de nationella lagstiftningarna i Europa. Betalningsdirektiven kommer i medlemsstaterna att omfatta även alla nationella betalningar i samtliga valutor, medan SEPA-projektet omfattar endast betalningarna i valutan euro. (<URL:[http://www.handelsbanken.fi/shb/inet/icentfi.nsf/vlookuppics/20_betalningar_sepabroschyr/\\$file/sepa-broschyr.pdf](http://www.handelsbanken.fi/shb/inet/icentfi.nsf/vlookuppics/20_betalningar_sepabroschyr/$file/sepa-broschyr.pdf)>) Finansinspektionen samt konsumentombudsman övervakar att lagen om betalningstjänster efterföljs (<URL:<http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SI>

D=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>).

Enligt planerna skall betalningsdirektiven vara införda till de nationella lagstiftningarna så att lagen kan träda i kraft i hela Europa den 1 november 2009. Men i Finland godkände regeringen den 1.oktober 2009 lagförslaget och lagen kommer i Finland att träda ikraft i början av maj år 2010 (Vasabladet 2009, 5). I Finland verkställs EU:s direktiv om betaltjänster, Payment Service Directive (PSD), genom lagen om betaltjänster och när lagen om betalningstjänster träder i kraft upphäver den samtidigt den Finska lagen om betalningsöverföringar (<URL: http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_1292>). Lagen om betaltjänster är en lag med vilken man kommer att verkställa reglerna som givits av direktiven om betalningstjänsterna på den inre marknaden. Betalningstjänster som hör till lagens tillämpningsområden är bland annat kontogireringar, direktdebiteringar och bankkorts- och kreditkortsbetalningar, samt i viss mån betalning med mobiltelefon. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>).

Lagen kommer att reglera bankernas informationsskyldighet, betalningarnas överföringshastighet, betalningen av servicekostnader, rättigheterna för retur av en betalning, konsumentens rättigheter och ansvar samt ändringar för affärsmännen och andra betalningsmottagare inom SEPA-området. Den märkvärdigaste ändringen som följer med lagen är att lagen möjliggör förmedling av betalningarna på basis av endast kontonummern, vilket för Finland inte är något nytt eftersom det redan är allmän praxis här (<URL: http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_1292>). Även andra ändringar följer; lagen förpliktigar banken att ge kunderna mer information än tidigare om betalningstjänsterna som erbjuds. Banken bör också ge information åt kunderna om kontohändelserna minst månatligen, om banken sätter ut informationen via Internet bör den finnas tillgänglig för kunderna minst ett år. Denna

minimiinformation bör kunden få kostnadsfritt. Ändringar i avtalsvillkoren bör banken informera om minst två månader på förhand. Förmedlingshastigheten för en betalning inom hela SEPA-området kommer att minska till tre dagar och senare till en dag. Betalningsmottagarens bank bör också kreditera beloppet till mottagarens konto under samma dag som beloppet anlant till mottagarens banks konto. När betalaren och mottagaren utför en betalning i euro, betalar vardera parten sin egen banks servicekostnader och det är inte möjligt att någondera parten betalar bådadernas kostnader. Undantagsvis de betalningar i vilkas samband en valutaväxling sker. Kunden kommer även att enligt vissa förutsättningar, som noggrant regleras i lagen ha rätt att kräva en återbetalning inom 8 veckor.

I och med lagen om betalningstjänster kommer kundens aktsamhetsplikt om betalningsmedlet att öka. Betalkortet och bankkoderna är alltid personliga och man får under inga omständigheter överlåta dessa till någon annan. Man får heller inte förvara betalkortet och den personliga koden på samma ställe, och ägaren av betalmedlet måste regelbundet kontrollera att betalmedlet finns kvar i förvar. Kundens ansvar över kortets eller bankkodernas användning upphör när banken eller någon annan av banken godkänd sektor mottagit en anmälan om försvinnandet. Om kunden själv har handlat vårdslöst kan han själv bli ansvarig över betalmedlet vid försvinnande, rån och bedrägerifall. Ansvaret begränsas dock i regel till 150 euro. Ansvarsgränsen gäller dock inte i fall där det anses att kunden handlat avsiktligt eller grovt vårdslöst, till exempel när kortet och koden förvaras i samma plånbok. Kunden har rätt att vid begäran få intyg över gjord försvinnandeanmälan. Kunden har även rätt att få återbäring för rättslöst och felaktigt utförda, samt inte alls utförda betalningstransaktioner.

Lagen kommer också att medföra vissa ändringar för köpmän och andra som mottar betalningar, ändringarna kommer att ske i avtalen och avtalsvillkoren mellan de olika institutionerna. Köpmannen bör i fortsättningen förvara verifikaten över kortköpen längre tid än tidigare. Köpmannen bör också vederbörligt försäkra sig om att kortinnehavaren har rätt att använda kortet, om så inte görs ansvarar köpmannen för kortets rättslösa användning. Enligt lagförslaget kan inte bankerna och kreditkortsföretagen förbjuda köpmännen eller andra

betalningsmottagare att ta betalt eller ge rabatt för användningen av betalkort eller annat betalmedel. De debiterade utgifterna bör dock motsvara de faktiska kostnaderna som det ifrågavarande kortet orsakar köpmannen.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3957&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d480608%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=61078>)

De förändringar som sker i praktiken är sådana som förbättrar kundens position och lagen är för konsumentens del bindande, men en del av bestämmelserna är sådana att man med företagskunder kan komma överens om annat.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3957&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d480608%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=61078>)

2.6 ISO standarden

Vid betalningar finns nuförtiden i användning ett stort antal olika nationella betalningsstandarder. De nationella finländska bankernas gemensamt använda standarder är olika vid betalningar inom landet, vid återkommande betalningar, vid EU-utlandsbetalningar inom EU/EES-området när beloppet är under 50 000 euro, vid utlandsbetalningar inom EU/EES-området när beloppet är över 50 000 euro samt vid utlandsbetalningar till länder utanför EU/EES-området. Dessa standarder kommer att bli till två standarder, SEPA-standarderna för alla betalningar inom SEPA-området samt en skild standard för utlandsbetalningar till länder utanför SEPA.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3960&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d38778%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=60871>)

SEPA-informationsinnehållet grundar sig på den nya universella UNIFI (ISO 20022) XML meddelandestandarden, som förutsätts av SEPA-

betalningstransaktioner mellan bankerna. XML innebär ett beskrivningsspråk som används i SEPA betalningsmaterial, Finvoice e-fakturor med mera. I framtiden kommer även kontoutdragen övergå till att vara baserade på XML. Det är viktigt att notera att SEPA data formatet inte presenterar någon särskild Europeisk standard. Utan data formatet är baserat på den globala ISO 20022 meddelandestandarden. Denna standard lämpar sig bättre för den tekniska miljön vi har idag för till exempel Internet-tjänsten. Uppgifterna som förmedlas med betalningarna kan numera vara mera omfattande och bättre disponerade tack vare den nya ISO 20022 standarden. Då blir också hela automatiseringen av betalningsprocessen mera effektiv.

(<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>,<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>,<URL:http://www.jknc.eu/sepa_sanakirja>,<URL:http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf>)

Enligt ställningstagandet av EU-kommissionen och Europeiska Centralbanken är nationella lösningar och standarder inte önskade i fortsättningen. Olika standarder orsakar förväxling eller åtminstone olika praxis i situationer där företagen och bankerna verkar i flera länder. Bankerna har också efter att ha övervägt saken ur olika synpunkter kommit fram till att de kommer att följa de nya SEPA-standarderna som sådana utan några nationella tillämpningar, alltid då det bara är möjligt. Då möjliggör man för företagen en enhetlig betalningspraxis oavsett i vilket SEPA-land företaget är verksamt och till vilket SEPA-land företaget betalar. Övergången till SEPA och de nya standarderna medför systemändringar både för banker samt företag. Övergången till SEPA beräknas dock medför märkbara effektivitetsfördelar under de följande åren enligt en undersökning som EU-kommissionen låtit göra, detta kommer att medföra nytta även till företagen. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=326&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3ap

m1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d26089%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=59002>)

2.7 SEPA-tjänster

Under första skedet av SEPA tas SEPA-tjänsterna girering, autogiro och kortbetalning i bruk. SEPA-tjänsterna fungerar parallellt med de tjänster som erbjuds sedan tidigare, detta möjliggör en stegvis övergång till de nya SEPA-tjänsterna under den treåriga övergångsperioden. SEPA-tjänsterna kommer dock att införas och användas nationellt endast för euro länderna. För de övriga länderna kommer SEPA-tjänsterna att användas endast vid gränsöverskridande betalningar. (<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>)

Utanför övergångsplanen lämnar till exempel checkar och tjänster som berör den elektroniska faktureringen. I flera länder har man ännu checkar i användning. Man strävar dock till att minska användningen av dessa. Chekar används i huvudsak vid inhemska betalningar och deras hanteringskostnader är relativt dyra. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>,<URL:http://www.suomenpankki.fi/fi/rahoitusmarkkinat/kehityshankkeet/sepa.htm>)

Av bilden nedan kan man se förhållandet mellan de olika transaktionerna som utförts i EU-länderna. Man kan till exempel konstatera att i Ungern och Rumänien är största delen av de utförda kontotransaktionerna kontoöverföringar, medan det i Portugal och Spanien förekommer lite kontoöverföringar. Av transaktionerna som görs i Portugal är däremot de flesta transaktioner som uppstår av kortanvändning, likaså i de skandinaviska länderna Sverige, Danmark och Finland, medan korttransaktioner inte förekommer så ofta i Rumänien, Tjeckien och Tyskland. Däremot används direktdebitering flitigt som transaktionsmetod i Tjeckien, Tyskland och Spanien, vilket igen används väldigt lite i Bulgarien, Finland och de baltiska länderna. I Malta och Cypern uppstår största delen av transaktionerna av

användningen av checkar, medan checkar används väldigt, väldigt lite i en stor del av de andra länderna.

(<URL:http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf>)

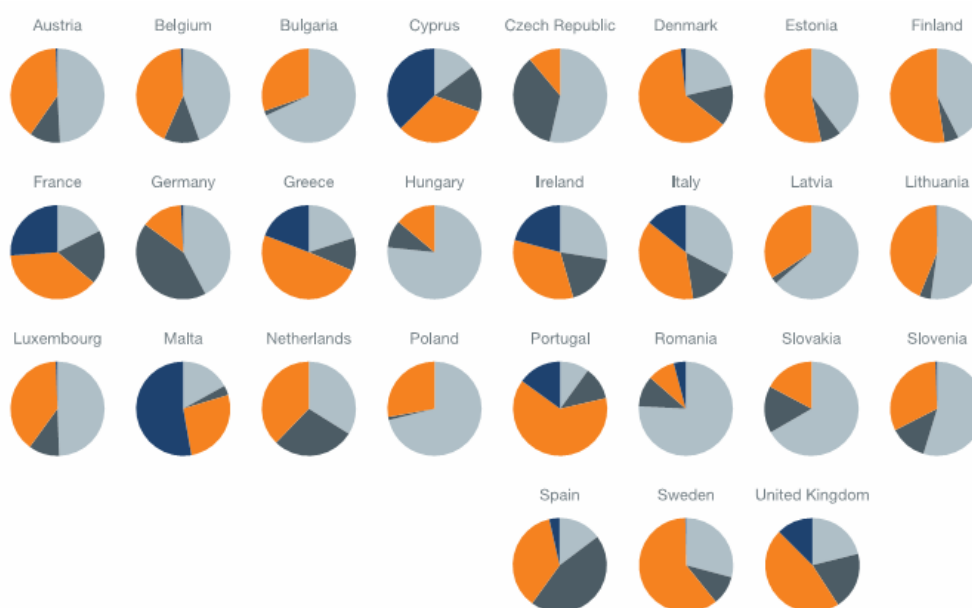

Bild 3. Bilden illustrerar den totala volymen av transaktionerna i procent per EU-land. Man ser förhållandet mellan de olika betalningsinstrumenten kontoöverföring, korttransaktioner, direktdebiteringstransaktioner och checktransaktioner. Den ljusare gråa är kontoöverföringar, den gula kort, den mörkare gråa är direktdebiteringar och den blåa är checkar.

2.7.1 SEPA-girering

SEPA-girering innebär att bankbetalningarna har en gemensam standard med gemensamma rutiner och regler, när man gör gireringar i euro. Alla finansinstitut som deltar i systemet skall inom en viss tid och med en definierad gemensam servicenivå utföra SEPA-gireringar.

Genom att använda SEPA-gireringen skall såväl konsumenter som företag kunna utföra eurobetalningar lika lätt mellan SEPA-länderna som i hemlandet, när betalningen görs från ett bankkonto till ett annat bankkonto. Man når alla inom

SEPA-området utan hinder. Inga begränsningar finns på hur stort eller litet betalningens belopp får vara och mottagarens konto krediteras med hela det belopp man betalar. Överföringen av betalningar är i Finland effektivt och snabbt, i och med SEPA så kommer det att så småningom bli lika snabbt att överföra betalningar mellan andra SEPA-länder och Finland. Tidigare kunde en betalning till exempelvis Spanien ta sex bankdagar (Nisén 2009, 36-38). Den längsta tiden som överföringen av en SEPA-girering nu får ta, från sändaren till mottagaren, är tre bankdagar. Och från och med år 2012 skall detta ske på samma tid som en inhemsk betalning, på en bankdag. För avvisade och återsända betalningar finns det omfattande och utförliga regler.

(<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>,<URL:http://www.ecb.de/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006sv.pdf>)

Som kontoidentifikation används IBAN- och BIC-koderna. IBAN- och BIC-koderna blev obligatoriska redan 1.1.2007 vid gränsöverskridande kontogireringar inom EU- och EES-länderna. IBAN är en förkortning av det engelska namnet International Bank Account Number och det är kononumrets internationella form. Det nationella kononumret är maximalt 14 nummer långt och det skrivs ut tydligt i två delar som skiljs med ett bindestreck, exempel 123456-785, som i maskinläsbar form skrivs ut som 1234560000785. Den första delens längd är alltid 6 nummer medan den andra delen varierar från 2-8 nummer, kononumrets sista nummer är en kontroll siffra. IBAN bildas av en landskod, två kontrollsiffror samt det nationella kononumret, exempelvis FI21 1234 5600 000 785 där FI är Finlands landskod och 21 är kontroll siffror. IBAN-kononumrets införande kommer också att medföra förändringar i bankstreckkoden på fakturan i och med att den nationella kononumrern ersätts av IBAN-kononumrern i streckkoden (Nisén 2009, 36-38). BIC är en förkortning av Bank Identifier Code och det är bankens elektroniska adress och den används för att identifiera banken vid internationella betalningar. BIC-adressen består av antingen 8 eller 11 tecken, de fyra första bokstäverna är bankens kännetecken, de två följande bokstäverna är en enhetlig landskod, de två därpå följande alfanumeriska tecknen är lägesinformation och så kan det ännu finnas en kontorskod bestående av

sammanlagt tre bokstäver och siffror (XXX = huvudkontor) men dessa är inte obligatoriska och är inte i användning i Finland.

(<URL:http://www.jknc.eu/IBAN>,<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprml%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>,<URL:http://www.nordea.com/F%C3%B6retag+institutioner/Cash+Management/Betalningar/SEPA-ordlista/1065382.html>,<URL:http://www.aktia.fi/c/document_library/get_file?uuid=92b45010-0c36-47f0-bb7b-1324edc4c970&groupId=10143>)

Exempel på några finländska bankers BIC-koder:

NDEAFIHH = Nordea Bank

HELSFIHH = Aktia Bank

AABAFI22 = Ålandsbanken

SBANFIHH = S-banken

ESSEFIHX = Skandinaviska Enskilda Banken

HANDFIHH = Handelsbanken

Finland har varit föregångare av maskinella betalningar. Graden av maskinellt utförda kontoöverföringsuppdrag har länge varit över 95 %. Och för att behålla den befintliga finska servicestandarden har bankerna i Finland strävat till att komplettera SEPA-gireringstjänsten med tilläggstjänster. Var och en av bankerna bestämmer självständigt om erbjudandet av dessa tilläggstjänster.

Tilläggstjänsterna som de Finska bankerna har kommit överens om att erbjuda sina kunder, fungerar vid betalningar som levereras mellan bankerna som är verksamma inom Finland. Exempelvis levererandet av de skandinaviska tecknen (Å, Ä, Ö) är en sådan tilläggstjänst.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprml%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

Tilläggs tjänster som behövs, som inte ingår i SEPA-standarderna men som är etablerad praxis i Finland, är levererandet av betalningsdatumet till mottagaren (för beräkning av dröjsmålsräntan). De företag som har verksamhet i Finland har vant sig vid att använda referensnummer vid fakturering, referensnumret gör det möjligt att i företagets reskontra automatiskt avstämma betalningarna som kommer till företagets bankkonto. Bankerna i Finland har därför sinsemellan även kommit överens om förmedlingssättet av den finländska referensen och den förmedlas till mottagaren på samma vis som förr. Referensnummern kan dock maximalt innehålla 20 tecken. En motsvarande referens praxis som i Finland har man haft i användning även i några andra länder, men användningen av referensen har hittills varit begränsad till fakturering och betalning inom länderna. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=326&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprml%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d26089%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=59002>,<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprml%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

Med ett finländskt initiativ som grund började den internationella standardiseringsorganisationen ISO förbereda en internationell referensstandard, som skulle göra det möjligt för företag och andra aktörer att använda sig av en motsvarande referenspraxis även vid gränsöverskridande fakturering och betalning. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=326&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprml%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d26089%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=59002>) På våren år 2009 godkände ISO den internationella referensstandard (ISO 11649) och denna nya referens kommer i användning under de närmaste åren vid sidan om den finländska referensnummern. Speciellt företag med verksamhet i flera länder kommer att ha nytta av ibruktagandet av den nya referensen. (Nisén 2009, 36-38) Syftet med den nya referensstandard är att sprida den finländska automationen och förmedlingen av fakturainformationen runtomkring jorden.

Den internationella referensen heter RF-referens och på engelska Creditor Reference eller Structured Creditor Reference. Största skillnaderna på den finländska referensen och RF-referensen är att RF-referensen börjar med bokstäverna RF och direkt efter kommer två kontrollsiffror. Den egentliga referensens längd kan vara 21 tecken och den totala maximala längden kan därmed vara 25 tecken. Referensen kan bestå av både siffror och bokstäver. SEPA XML- standarden kommer att stöda RF-referensen, det gör nämligen inte den finländska betalstandard och därför krävs att man tar XML-standard ibruk (som också stöder användningen av den finländska referensen) förrän man tar ibruk RF-referensen. Om den finländska referensen är 4325 6116 så ser RF-referensen ut såhär: RF02 4325 6216. (<URL:http://www.jknc.eu/RF_viite>) Det är lättare att införa ett internationellt referensnummer som kan användas vid gränsöverskridande betalningar än att länderna som använder referensnummer använder sin egna nationella praxis. Då uppstår inga motstridigheter eller problematik med de nationella referensnumren. En problemsituation med införandet av den internationella RF-referensen kan dock uppstå i och med att referens som begrepp inte nödvändigtvis är bekant för alla parter inom SEPA-området, eftersom det inte nationellt används överallt. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=326&VID=default&SID=422566704599861&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3adopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d26959%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=60417>)

Tilläggstjänster som i framtiden kommer att ingå i SEPA-bastjänsterna men som inte än finns med är namninformation (information om istället för vem betalningen är betald eller information om till vem betalningen är ämnad ifall mottagaren är till exempel ett factoringföretag) och datakod (som berättar att det är frågan om lön eller pension), dessa har kunnat sändas inom Finland som tilläggstjänster sedan november år 2008. Man strävade även till att ta i bruk tilläggstjänster i november 2008 som gällde den dåvarande betalningsöverföringshastigheten (som förutsatte utrednings- och täckningsöverföringstjänster som skedde nattetid) samt utvidgandet av betalningsspecificeringsinformationen, vars maximala antal tecken vid en SEPA-

girering är 140 tecken. Beträffande företagskunder är detta inte tillräckligt, eftersom tecknen inte räcker till att förmedla faktura meddelanden till exempel när en faktura kvitterats med en kreditnota. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>) Bankerna som är verksamma inom Finland har därför kommit överens om att leverera en mer utvidgad version av betalningsspecifikationen, än vad som används i övriga Europa. Betalningsspecifikationen som används inom Finland är i strukturerad form och kan innehålla sammanlagt 9 x 280 tecken (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>).

2.7.2 SEPA-direktdebitering

Den nuvarande finländska direktdebiteringstjänsten fungerar på så vis att kunder befullmäktigar banken att betala vissa betalningar direkt från kundens konto till fakturerarens konto enligt en levererad faktura. Direktdebiteringstjänsten är lämplig till betalning av regelbundet återkommande fakturor så som hyres-, telefon-, el- samt tidningsprenumerationsfakturor. Betalarens bank debiterar betalarens konto på förfallodagen efter att ha kontrollerat fullmaktens existens och krediterar därefter betalningen till fakturerarens konto. Den finländska direktdebiteringsbetalningen är liksom kontogireringen oåterkallelig. Direktdebiteringstjänsten används relativt lite i Finland. Tjänsten används främst av den äldre generationen.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3942&VID=default&SID=369445378135746&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d11971%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=56810>)

EPC har publicerat två olika former av direktdebiteringen, Core Direct Debit (SDD) samt Business to Business Direct Debit (B2B). SDD direktdebiteringen

kan användas vid betalningstrafik mellan företag och företag och konsumenter medan B2B direktdebiteringen är riktad endast till betaltrafiken mellan företag. (<URL:http://www.jknc.eu/sepa_sanakirja>)

EPC:s definierade europeiska direktdebiteringssystem (SDD) skiljer sig från det finländska systemet. Kunden kan ge fullmakt förutom till regelbundet återkommande även till direktdebiteringar av engångsnatur. Beloppet på en SEPA direktdebitering är obegränsat, men både betalarens och fakturerarens bankkonto bör finnas i en bank inom SEPA-området. Betalaren ger fullmakten rakt till faktureraren, betalaren kan även ändra fullmakten med faktureraren utan att betalarens bank får någon information om det. Betalarens bank kan alltså inte utan tilläggskontroll försäkra sig om fullmaktens riktighet. Fullmakten slutar att vara giltig när det har gått 36 månader sedan den senast gjorda direktdebiteringen. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>) Den europeiska direktdebiteringen är inte slutgiltig, utan betalaren kan begära annullering av transaktionen åtta veckor efter utförd betalning. Möjligheten till annullering är ur betalarens synvinkel bra ifall den gjorda transaktionen av en eller annan orsak inte motsvarar leveransen av varan eller tjänsten. Ur fakturerarens synvinkel är situationen en annan, då direktdebiteringsbetalningarna inte är slutgiltiga förrän åtta veckor efter förfallodagen. Faktureraren kan nödvändigtvis inte förutse en betalningsannullering och detta möjliggör även fiffel. Betalaren kan i penningknipa annullera gjorda direktdebiteringar även fast de inte varit något fel på leveranserna. Annulleringsmöjligheten medför också risk till fakturerarens bank, till exempel vid fakturerarens konkurs så är det fakturerarens bank som ansvarar för de annullerade betalningarna. (Ranta 2009)

Till den europeiska direktdebiteringstjänsten håller man även på att utveckla ett valfritt medel så att man kunde ge fullmakten elektroniskt till faktureraren. Definieringen av detaljerna för denna tjänst är i gång i EPC. Skillnaden mellan SDD- och B2B-direktdebiteringen är i stort sett endast det till vem den riktar sig

och att en B2B direktdebitering inte kan annulleras utan den är slutgiltig. De finländska bankerna förhåller sig med försiktighet till den europeiska direktdebiteringsmodellen eftersom man anser att den för med sig risker och tilläggskostnader i jämförelse med mer utvecklade betalningssätt. De finländska bankerna rekommenderar att man ersätter den finländska direktdebiteringstjänsten med e-fakturerings tjänster. Vid användning av den europeiska direktdebiteringstjänsten kan det hända att kunden möter på problem gällande språket eller kulturen ifall den andra parten infinner sig i ett annat land än i kundens hemland. Vid sådana här utredningstillfällen kan bankens möjlighet att hjälpa kunden vara begränsad.

(<URL:http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf >,<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3942&VID=default&SID=369445378135746&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d11971%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=56810>,<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>)

2.7.3 SEPA-kortbetalning

Denna tjänst är den kanske mest synliga för helt vanliga konsumenter. Tjänsten innebär, att man kommer att erbjuda internationella betalkort som alternativ till de inhemska korten som går att använda endast i inhemskt bruk. De internationella korten är sådana kort som går att använda som betalningsmedel i både hemlandet och utlandet, med ett och samma kort kan man alltså betala sina uppköp inom hela euroområdet.(<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>)

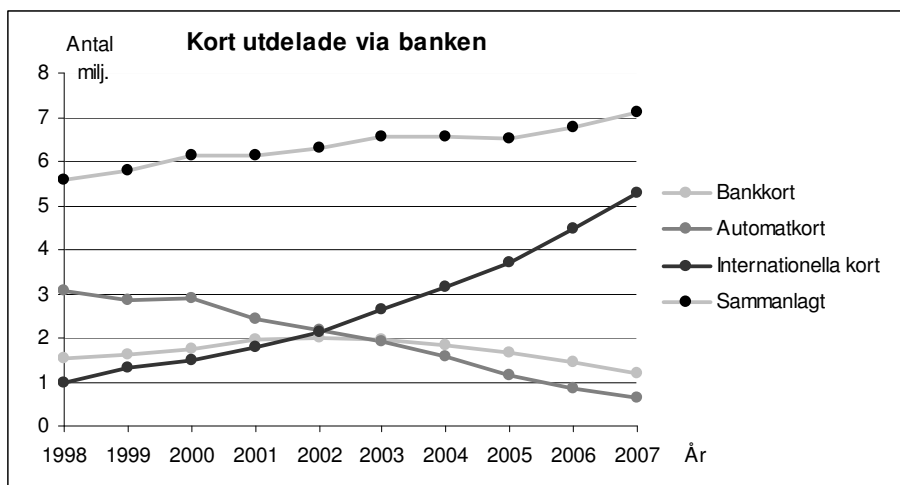
Under år 2007 användes bankkort totalt 628 miljoner gånger. I Finland är det populärt att betala inköpen med kort, med korten betalade man för ett värde på 35,3 miljarder euro medan man tog ut kontanter för värdet av 16,4 miljarder euro. (<URL:http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_3782>)

För att göra en liten jämförelse kan man jämföra antalet kort i Finland år 2007 samt tio år tidigare. År 1998 fanns det totalt nästan 5,6 miljoner kort medan det år 2007 ökat till dryga 7,1 miljoner stycken. Av dessa kort var år 1998 närmare 1,6 miljoner stycken nationella bankkort medan det år 2007 inte ens nådde upp till 1,2 miljoner stycken. De nationella automatkortens antal har under dessa tio år sjunkit drastiskt från 3,1 miljoner stycken till sådär 0,6 miljoner stycken. Istället har korten som lämpar sig för internationellt bruk ökat kraftigt från att ha utgjort 17 % (1 miljon stycken) av antalet kort år 1998 till att år 2007 redan vara 5,2 miljoner stycken, alltså 74 % av totala antalet kort. Ett så kallat internationellt kort, SEPA-kort är kort så som Visa Electron, kombinationskort med bankkort och kreditkort (Visa, MasterCard, EuroCheque) i samma, Visa Debit/Kredit kort och kreditkort (Visa, MasterCard, EuroCheque).

(<URL:http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_3782>)

Tabell 1. Tabell på antal kort som har delats ut via banken under en tidsperiod på 10 år. Ur tabellen framgår även utvecklingen av de olika korten.

(<URL:http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_3782>)

EPC har skapat ett ramverk för betalkorten, SEPA Cards Framework (SCF), där det centrala kravet är att de universalbetalkort som bankerna ger ut bör vara sådana att kortinnehavaren skall kunna använda dem till att betala på samma sätt överallt inom SEPA-området, samt att affärerna skall kunna ta emot korten överallt inom SEPA-området. För att affärerna skall kunna ta emot dessa SEPA-

kort behöver affärerna betalterminaler som anpassats med SCF-kraven. Enligt kraven i SCF skulle bankerna senast 1.1.2008 erbjuda SEPA anpassade kort, som uppfyllde kraven i SCF, till sina kunder. SEPA anpassade kort innebär att korten skall gå att använda överallt inom SEPA-området i möjligast många betalterminaler. SEPA har dock tagits i bruk i utlandsbetalningar i euro och därmed har SEPA ingen praktisk betydelse vid till exempel betalningar i svenska kronan (Ranta 2009). Alla SEPA anpassade betalkort har ett EMV-chip och alla betalningar inom området utförs genom att använda chip egenskapen. EMV-chip innebär en betalkortstandard som utvecklats av Europay, MasterCard och Visa och som krävs av SEPA. De kort som bankerna delar ut blir bara fler och fler sådana som är lämpade till internationellt bruk. (<URL:http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_3782>).

Chipkortet ökar säkerheten vid kortbetalningar, eftersom chipkortet är betydligt säkrare än betalkortet som använder den gamla magnetbandstekniken. Om magnetbandets framtid har man dock inte tagit några beslut, så den kommer fortfarande att finnas med på chipkortet. Därför att chipkor-tekniken är såpass nya att den används i väldigt liten skala och magnetband gör det möjligt att kunna betala med kort även i länder utanför SEPA-området, runt om i världen. (Siitonen 2009) I Finland är SEPA-betalkort med chip, Visa och MasterCard-kortet samt VisaElectron. I andra SEPA-länder finns dessutom i användning Maestro-kort, som utlänningar kan betala med även i Finland. (Nisén 2009, 36-38) Som mottagare av betaltransaktionerna av de finländska bankkortet fungerar de finländska bankerna, medan Luottokunta fungerar som mottagare för betaltransaktionerna gjorda med Visa- och MasterCard-betalkort. (K-instituutti Oy, 2007: 39)

I och med SEPA lanserades de internationella SEPA-bankkortet -Debit Card- i Finland. Dessa nya betalkort kommer att ersätta de gamla nationella bankkortet. Det är alltså meningen att de traditionella nationella bankkortet skall ändras till internationella betalkort inom övergångsperioden. Debit-kortet som utges i Finland är Visa- och MasterCard-produkter. Det har varit en allmän uppfattning att Visa och MasterCard är kreditkort, så är dock inte fallet utan dessa är betalkort.

Debit-korten kan ha antingen en (debit eller credit) eller två (debit och credit) betalningssätt. (K-instituutti Oy, 2007: 41) Debit innebär att ett traditionellt uttag görs från det egna kontot, Debit debiterar bankkontot och Credit innebär att man använder kreditkontot, Credit debiterar kreditkontot. När man betalar med ett SEPA-bankkort så görs en reservation direkt från kontot och ifall det inte på kontot finns täckning så godkänns inte betalningen (<URL:http://www.jknc.eu/sepa_sanakirja>). För konsumenten är erfarenheten av användningen av betalkorten den samma inom hela SEPA-området, och när kortet blivit använt var som helst inom SEPA-området så syns det på kontot på samma sätt som det nu syns när man betalat med kort inom Finland. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>)

På grund av det nya SEPA-kortet kommer det i Finland att uppstå problemsituationer vid användandet av kortet, eftersom alla inte förstår de engelska termerna Debit och Credit. Kortet använder samma termer i olika länder. Och när man i Finland skall lyfta pengar från en automat så frågar automaten istället för bank eller kredit, Debit eller Credit och då gäller det att veta vilken man skall trycka på. Skadan som sker om man trycker fel är inte stor, men kan tyckas vara en onödig extra kostnad. Nu gäller det alltså att lära sig de engelska termerna. (<URL:<http://www.taloussanomat.fi/raha/2009/06/03/pankkien-yhdistelmakorteista-synty-i-soppa/200913711/139>>)

Eftersom vi som bäst befinner oss mitt i SEPA-övergångsperioden, har man redan kunnat lägga märke till den mest märkvärdiga skillnaden med de nya SEPA-betalterminalerna. Kunden ger inte sitt chipkort till personen vid kassan utan använder det själv, och istället för att godkänna transaktionen genom att skriva under ett kvitto så godkänns den genom att knappa in den personliga PIN-koden i betalterminalen. (<URL:http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_3782>) Målet är att till slutet av år 2010 skulle mängden SEPA-betalterminaler i affärerna vara täckande, och att man i betalterminalerna använde sig av EMV-chip egenskaperna.

Bankerna strävar till att tillsammans med sina köpmanskunder uppnå en tillräckligt täckande användning av SEPA-betalterminalerna. År 2007 fanns det sammanlagt 135 000 betalterminaler och av dem var redan 30 % sådana som klarade av att ta emot chip-betaltransaktioner, så kallade SEPA-betalterminaler (<URL:http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_3782>).

Köpmännen bestämmer ändå självständigt vilka kort de godkänner som betalningsmedel. Och det enda som kommer att begränsa betalandet med SEPA-betalkort kommer vara köpmän som valt att inte acceptera dessa kort som betalningsmedel(<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>). Betalterminalerna som affärerna använder ägs dessutom i Finland av affärerna själva och därför får de också självständigt bestämma tidtabellen och sättet hur de genomför ibruktagandet av SEPA-betalterminalerna. På grund av detta har bankerna och andra instanser väldigt begränsade möjligheter att påverka övergångstidtabellen.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3adopenDocument%3aaprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>)

Med chipkortsbetalningar kan man effektivt hindra kortmissbruk gjorda med förfalskade eller försvunna kort, endast om alla betalkedjans parter har beredskap att hantera chipkortsbetalningar. Den 1.7.2006 trädde dock Visa och MasterCard:s internationella regler för ansvarsfördelning ikraft i Finland. Reglerna gäller vid kortbetalningar med Visa-, Visa Electron-, MasterCard- och Maestro-kort. Reglerna innebär att den part som inte har chipkortsberedskap i enlighet med EMV-standarden, bär ansvaret för den skada som skett av en kortmissbruks situation ifall missbruket skulle ha kunnat hindras med en chipkort-transaktion. Vilket för en affär innebär att en korttransaktion gjord med ett förfalskat eller försvunnet kort förblir affärens förlust om transaktionen gjorts med en betalterminal utan chipkortberedskap. Kortsystemet erbjuder dock ett skydd för affären, om affären har chipkortterminaler och man vid betaltransaktionen följt Luottokuntas regler. Man kan tänka sig att dessa regler delvis har införts för att

uppmuntra företagen att uppdatera sina betalterminaler. Dessutom bör alltså affärerna följa de kortprogramsenliga betalningsgarantierna. Dessa garantier är en del av avtalet som handelsmannen sluter med till exempel Luottokunta. De innebär att handelsmannen får sina pengar vid till exempel en kortbedrägerisituation, om han har handlat enligt villkoren i avtalet. Avtalsvillkor är bland annat provisionen som varierar från 0,31 % -1,35 %, att handlaren vid vissa situationer är skyldig att kontrollera identiteten på kortinnehavaren, handlaren är skyldig att auktorisera betaltransaktionen när det krävs. Garantierna är till för att köpmannen skall våga överlåta varan till kunden vid tidpunkten för köpet, även fast han då inte ännu har fått pengarna på kontot.

(<URL:http://www.luottokunta.fi/midcom-serveattachmentguid-6ada53a848ec48d7fac2ca7c230f8a66/32492%20LK%20info2_06_LR.pdf>, Siitonen 2009)

2.8 Tidsplan för SEPA

De första SEPA-bastjänsterna togs i bruk från och med början av 2008. Den 28.1.2009 togs SEPA-gireringen i användning och de tidigare finländska betaltrafiktjänsterna kommer att ersättas gradvis med de nya SEPA-tjänsterna under den treåriga övergångsperioden. Övergångstiden för SEPA-girering tar slut i slutet av år 2010. SEPA-betalkortstjänsterna är i användning sedan början av år 2008. Men vardera banken får ändå ta de SEPA anpassade kortprodukterna i användning enligt egen tidtabell, dock inom ramen för SEPA-övergångstiden. SEPA-direktdebiteringen har däremot inte ännu tagits i bruk, eftersom ibruktagandet förutsätter en ny europeisk lagstiftning. EU:s direktiv om betaltjänster skall anpassas till de nationella lagstiftningarna inom hela SEPA-området innan början av november år 2009. Ibruktagandet av SEPA-direktdebiteringen sker inom Europa från och med november år 2009 och de banker som erbjudit nationell direktdebitering är skyldiga att förverkliga betalarens direktdebiteringsandel innan november år 2010 (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3942&VID=default&SID=369445378135746&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d11971%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=56810>). I Finland kommer dock ibruktagandet av direktdebiteringstjänsten att

ske först när lagen om betaltjänster träder i kraft den 1.5.2010. Enligt bankernas uppskattning används den finländska direktdebiteringstjänsten längre än till slutet av år 2010.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3942&VID=default&SID=369445378135746&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d11971%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=56810>,<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>)

3 SEPA FÖR FÖRETAG

Ankomsten av det gemensamma eurobetalningsområdet - SEPA - ger en utmärkt möjlighet för företag att granska de betalningssystem och processer som företaget har i användning. Och för företagen innebär SEPA åtminstone någorlunda förändringar, oberoende av verksamhetsområde och verksamhetens omfattning.

(Nisén 2009, 36-38, <URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

3.1 Effekter för företaget

Ibrukttagandet av den nya internationella standardiseringsorganisationen ISO: s UNIFI XML meddelandestandard (ISO 20022) ger företagen möjlighet att entydiga betalningspraxisen. Detta sänker betydligt kostnaderna som uppstår av användningen och underhållet av de nationella betalformaten. Betaltrafiktjänsterna och deras prissättning kommer därmed att bli mer genomskinliga, det blir följaktligen lättare än förr för företagen att jämföra de olika anbudsgivarna. Kostnaderna för investeringarna kommer med tiden att återbetalas av nyttan av investeringarna.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>,<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>)

I och med SEPA kan företagen minska antalet utländska samlingsbankkonton, minska antalet banker i användning samt koncentrera likviditeten från deras verksamhet inom euroområdet till Finland. Kassakontrollen kan alltså effektiveras i samband med att skillnaderna mellan inhemska och gränsöverskridande eurobetalningar försvinner inom SEPA-området.

(<URL:<http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3a>

prm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

De olika nationella betalningssystemens och betalningsformatens mångfaldighet försvårar ännu i dagsläget företagens expansion till den utländska marknaden. Tack vare SEPA kan internationaliserande företag dra fördel av den allmäneuropeiska betaltrafikinfrastrukturen och därmed sänks tröskeln till den internationella affärsverksamheten.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

Med det gemensamma eurobetalningsområdet kommer också de standardiserade betalningsleveranstiderna. Dessa underlättar även betalandet och gör hastigheten av betalningsleveransen mera förutsägbar. Den 1 november 2009 kommer lagen om betalningstjänster att träda i kraft, lagen baserar sig på EU:s direktiv om betalningstjänster. Denna lag förbättrar ytterligare betalningarnas rättsliga säkerhet och förutsägbarhet. Från och med 1 januari, 2012 kommer betalningsleveranshastigheten på hela SEPA-området vara uppdragsdagen plus en bankdag. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

Standarden som används vid SEPA-kontogireringar gör det möjligt att avstämna reskontran automatiskt och därmed blir avstämningen mer överensstämmande. SEPA gör det också möjligt, speciellt för de företag som har verksamhet i flera europeiska länder, att centralisera ekonomiförvaltningsprocesserna. När volymerna ökar som följd av centraliseringen har företaget bättre konkurrensförmåga när de förhandlar med en extern anbudsgivare om skötandet av betalningarna. Företagen kan i och med SEPA alltså externalisera betalningsprocesserna till så kallade betalningsfabriker (payment factory). Betalningsfabriker är företag som levererar tjänster samhörande till betalningar till

bland annat företag, banker och betalningsutredningscentraler. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

3.2 SEPA-plan

Stora företags SEPA-projekt har huvudsakligen ägt rum år 2009. Små och medelstora företag har satt igång sina egna förändringsprojekt aningen långsammare. Senast nu är det skäl att tänka över hur SEPA påverkar det egna företaget. Den egna banken och företagets programleverantörer är i nyckelposition när man funderar på inverkan av företagets verksamhet. De är de första man tar kontakt med när man håller på att göra SEPA-planen. Ändringarna som behöver göras är nödvändigtvis inte stora, men det lönar sig att utreda förändringsbehoven i tid. Tajma ändringarna på så vis att de för det egna företaget blir så ändamålsenliga som möjligt. (Nisén 2009, 36-38)

Celent publicerade i maj år 2008 en undersökning där man utrett SEPA: s roll ur företagets finansieringsledning synpunkt. Av resultaten som samlades in runt om i Europa så framkom det att endast 11-13 procent av de svarande överhuvudtaget visste vad SEPA var. När man berättade om fördelarna med betalningsområdet så konstaterade 35 procent att de vore färdiga att betala för att få sina betalningssystem att bli SEPA kompatibla. (<URL:http://www.basware.com/FI/Julkaisutdokumentteja/Basware_Update_01_09_FI.pdf>)

Enligt en undersökning gjord av Basware i augusti år 2008 hade endast 11 procent av de 400 företag som svarade gjort en plan till SEPA övergången och motsvarande procent för företag med över 500 anställda var då 17 procent. (<URL:http://www.basware.com/FI/Julkaisutdokumentteja/Basware_Update_01_09_FI.pdf>) När Basware gjorde samma undersökning igen i början av år 2009 svarade 249 företag. Av undersökningen framkom att då hade redan 20 procent av företagen som svarade gjort en SEPA-plan och av de svarande företagen med över

500 anställda så hade 30 procent gjort en SEPA-plan. I samma undersökning frågades om e-fakturering, eftersom SEPA stöder för egen del ett omfattande genombrott av e-faktureringen. Det framkom att över 75 procent av organisationerna som svarat tänker i den närmaste framtiden öka mängden skickade eller mottagna e-fakturor. Över hälften av organisationerna som använder sig av direktdebiteringstjänsten tänker ersätta direktdebiteringen med e-fakturering.(<URL:http://www.basware.com/FI/Julkaisutdokumentteja/Basware_Update_02_09_FI.pdf>)

- * Gör vid behov en SEPA plan för att underlätta övergången.

3.3 Förberedelser för företaget

Bankerna i Europa har redan för länge sedan förberett sig på de ändringar som SEPA kräver. För att målen som sats upp för SEPA skall förverkligas är det ytterst viktigt att även företagen och den offentliga sektorn binder sig till SEPA och börjar förbereda sig för det. Det är viktigt att företag har tillräckligt med information om SEPA så att de kan förbereda sig för de förändringar som SEPA för med sig och även känna till hur förändringarna påverkar företagets verksamhet. (<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>) Det kan vara behändigt att utse en ansvarsperson inom företaget, som tar reda på information om SEPA och sedan informerar vidare till de övriga i företaget. Man kunde även tänka sig att denna person sköter om att en SEPA-plan blir gjord om företaget anser att en sådan behöver göras. (<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>)

Analysera utmaningarna och möjligheterna som uppstår av SEPA för ert företag. För att företag skall kunna dra nytta av de gemensamma SEPA-tjänsterna krävs med största sannolikhet att företaget uppdaterar sina betalningssystem eller installerar nya. Hur påverkar SEPA era system, program och tillvägagångssätt vid betalning, kartlägg vilka ändringar som behöver göras och tag kontakt med systemleverantören eller banken om det uppstår oklarheter. Kommer det i och med SEPA-betalningarna eventuellt att uppstå några ändringar i företagets

betalningsprocesser, som påverkar det praktiska betalningsarbetet. I detta skede kan man också analysera behovet av eventuella Euro bankkonton man har utomlands i något annat SEPA-land, man kan kanske stänga onödiga konton och koncentrera betalningarna till endast ett konto. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aidaid.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>,<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>)

Man skall ta kontakt med systemleverantören och gå igenom hur SEPA eventuellt påverkar företagets system. Med denna kan man ta up följande saker: vilka ändringar bör göras i det nuvarande systemet, när kan uppdateringarna göras, när kan den nya betalningsstandarden tas i bruk, hur fungerar systemet under övergångsperioden, påverkar ändringarna bankförbindelseprogrammen och lösningar till bankens nya kommunikationssäkerhetsmetoder, stöd vid eventuellt ibruktage av elektronisk fakturering. Efter det att man gjort ändringar/uppdateringar i det tidigare systemet eller tagit nya system i bruk, bör företaget testa dessa ändringar eller det nya systemet med betaltrafikleverantören och med banken. Det är också skäl att ta kontakt med den egna banken, för att försäkra sig om betalningstrafikssystemens och andra vid betalningar använda kanalers SEPA-beredskap.

(<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>,<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aidaid.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

SEPA-gireringen gör de möjligt att från betalaren förmedla en specificering av betalningstransaktionen till mottagaren, specificeringen kan vara i antingen strukturerad eller fritt formulerad form beroende på betalningstransaktionens karaktär. Specificeringspostens maximala längd är 140 tecken (med undantag för betalningar inom bankerna med verksamhet i Finland) i både strukturerad som fri

form och bankerna måste förmedla specificeringen framåt i sin helhet. Nödvändiga åtgärder som bör göras för betalningsspecificeringen är att man kontrollerar betalningstransaktionens specificeringslängd i systemet som åstadkommer betalningar, och att man ser till att längden på specificeringen inte är mer än 140 tecken vid betalningar till andra SEPA-länder. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

Det internationella kontonumret IBAN samt bankens individualiseringskod BIC är det enda kontonumren samt bankernas individualiseringskoder som är i bruk vid SEPA-betalningar. Dessa har använts hittills i de flesta länderna endast vid gränsöverskridande utlandsbetalningar, men i och med SEPA så utvidgas deras användning även till inhemska betalningar. För att IBAN och BIC skall fungera bör man göra vissa åtgärder inom företaget. Det är skäl att kontrollera tillvägagångssättet vid fakturering samt bokföring. I företagets verksamhet används kontonumren av flera system: bankförbindelseprogram, reskontran, i system som används för att betala ut löner och reseräkningar och så vidare (Nisén 2009, 36-38). Man måste göra ändringar i alla dessa system och det är skäl att identifiera och ändra även alla andra system som använder bankkontonumret och bankkoden, samt försäkra sig om att företagets IBAN och BIC finns lätt tillgängliga för affärsverksamhetskompanjonerna. Detta kan göras till exempelvis genom att ta i bruk en sådan giroblankett som innehåller förutom den nationella kontonummern även IBAN-kontonummern och BIC-koden. Under övergångsperioden är det ytterst viktigt att man använder sig av en SEPA-övergångsgiroblankett där man hittar bådadera uppgifterna.

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	SAMPO PANKKI 800014-50267 NORDEA 200130-1234 OKO 523456-785 AKTIA 405510-12345678	1a	IBAN	F116 8000 1400 0502 67 FI00 2001 3000 0012 34 FI21 5234 5600 0007 85 FI00 4055 1012 3456 78	1b	BIC	PSPBFIHH NDEAFIHH OKOYFIHH HELSEFIHH	1c	
Saaja Mottagare	OY YRITYS AB YRITYSKUJA 12, 4. KRS 12345 KAUPUNKI	2	LASKUNUMERO 123456		6				
TILISIIRTO GIERING	Maksajan nimi ja osoite Betälarens namn och adress	3							
	Allekirjoitus Underskrift	4							
Tiilitä nro Från konto nr		5	Viitenro Ref.nr	12 34561	7				
			Eräpäivä Förf.dag	28.9.2007	8	Euro	117,00	9	
Pankki- viivakoodi- alue		Pankkiviivakoodissa ainoastaan kotimainen tilinumero Maximi pituus 105 mm, minimi 70 mm. Korkeus 10,0 - 12,7 mm Alapuoletta enintään 5 mm:n tyhjä alue. Viivakoodin kummallakin puolella vähintään 20 mm tyhjä alue.			Maksu välitetään saajalle vain Suomessa Kotimaan maksujenvälityksen yleistien ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella. Betalingen förmedlas till mottagaren endast i Finland enligt Allmänna villkor för inrikes betalningsförmedling och endast till det kontonummer betälaren angivit.			11	12
					PANKKI BANKEN				

Bild 4. Sådär ser en SEPA-övergångs faktura med både IBAN (1b) och BIC (1c) samt de nationella kontonummerna (1a) ut.

(<URL:http://www.aktia.fi/c/document_library/get_file?uuid=92b45010-0c36-47f0-bb7b-1324edc4c970&groupId=10143>)

Av de affärskompanjoner som är verksamma inom SEPA-området bör man också, istället för den nationella kontonummern, få IBAN-kontonummern och BIC-koden. Också de anställdas IBAN och BIC bör samlas in för utbetalning av löner. Kontoinformationen som redan finns i systemdatabasen skall konverteras till IBAN och BIC, EPC rekommenderar att de nationella banksamfundet erbjuder en centrerad konverteringstjänst till sina företagskunder. I praktiken fungerar tjänsten på så sätt att företaget kan skicka de gamla nationella kontonummerna i en fil till banken, som sedan returnerar filen där kontonummerna är i IBAN form. För konvertering av enstaka kontonumror erbjuder bankerna räknare på sina hemsidor. Dessa kan även användas av privatpersoner. Med affärskompanjonerna kan man på samma diskutera om SEPA eventuellt påverkar den aktuella affärspraxisen mellan företaget och affärskompanjonerna.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>, Nisén 2009, 36-38, Ranta 2009,<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>)

Åtgärder som är skäl att göra inför ibruktandet av SEPA-direktdebiteringstjänsten är att man bör se till att man skapar ett register över direktdebiteringsfullmakterna och att man sköter om att detta register hålls aktuellt. Man bör även beakta att det sker ändringar i direktdebiteringsfullmakten och att SEPA-direktdebiteringsfullmakten är den nya modellen som man skall använda. Språket i fullmakten bör också beaktas, den behöver eventuellt översättas till ett annat språk än finska eller svenska. Detta underlättas av att EPC erbjuder språkversionerna av fullmakten på sina hemsidor www.europeanpaymentcouncil.eu, och texten finns översatt till alla SEPA-områdets språk. Den finlandssvenska översättningen av direktdebiteringsfullmakten finns som bilaga, se bilaga 3. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

Även SEPA-betalkorten medför vissa ändringar för en del företag till exempel affärerna. I och med att SEPA-chipbetalkort kommer till kundernas användning så förutsätts det av affärerna att de gör tekniska ändringar, investeringar i chipbetalterminaler och/eller programvaror så att de förutom magnetremsor även kan läsa chipkort. Det sker ändringar även i tillvägagångssättet vid själva betalningen med chipkortet. Kunden använder oftast sitt chipkort själv och ger det således inte till kassapersonalen, och istället för en underskrift så knappar kunden in sin identifieringskod (PIN). De kortprogramsenliga betalningsgarantierna är i kraft för SEPA-korten. Det är skäl för företaget att observera att skyddet som Visa och MasterCard's internationella regler för ansvarsfördelning erbjuder gäller endast om företaget har chipkortsberedskap i enlighet med EMV-standarderna.

(<URL:http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_3782>,<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>,<URL: http://www.luottokunta.fi/midcom-serveattachmentguid-6ada53a848ec48d7fac2ca7c230f8a66/32492%20LK%20info2_06_LR.pdf>)

Dock bestämmer köpmannen själv vilka kort som affären godtar som betalningsmedel. Köpmannen bestämmer också själv vilken SEPA-korthändelse mottagande bank eller annan motsvarande mottagare, som han gör avtal med om mottagandet av korten. I detta avtal kommer parterna överens om de kort som är i enlighet med det mottagna kortprogrammet, om tjänstens villkor och prissättning samt om övriga dylika saker.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>,<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>)

- * Utse vid behov en eller flera SEPA ansvarspersoner.
- * Samla information om SEPA så att ni känner till vad det är.
- * Analysera utmaningarna och möjligheterna som uppstår av SEPA.
- * Utred hur SEPA påverkar systemen, programmen och tillvägagångssätten, kartlägg ändringarna.
- * Fundera på behovet av företagets utländska bankkonton.
- * Tag kontakt med systemleverantören och gå igenom vilka ändringar och uppdateringar som behöver göras.
  - Vilka ändringar bör göras
  - När kan uppdateringarna göras
  - När kan den nya betalningsstandard tas i bruk
  - Hur fungerar systemet under övergångsperioden
  - Påverkas bankförbindelseprogrammen av ändringarna
  - Iaktta bankens nya kommunikationssäkerhetsmetod
  - Eventuellt ibruktagande av elektronisk fakturering
- * Uppdatera eller ta nya betalningsprogram och system i bruk, testa dessa.
- * Tag kontakt med banken och gå igenom SEPA-beredskapen i bankförbindelseprogrammen.
- * Kontrollera längden på meddelandet i fakturan, kan vara max 140 tecken vid SEPA betalningar (undantag betalningar inom Finland)

- * Identifiera alla program och system som använder kontonummer, gör ändringar
- * Samla in IBAN och BIC numrorna av alla kunder, leverantörer och anställda, eller konvertera de redan befintliga kontonumrorna till IBAN och BIC form.
- * Gör företagets egna IBAN och BIC lätt tillgängligt för affärsparterna.
- * Ändra giroblanketten så att IBAN och BIC finns med på den.
- * Ta reda på om SEPA påverkar den aktuella affärspraxisen med kunden.
- * Beakta ändringarna och språket i direktdebiteringsfullmakten.
- * Skapa ett register över eventuella direktdebiteringsfullmakter.
- * Om företaget har kortbetalterminaler, se till att dessa är SEPA anpassade och godkända som läser chipkort.

3.4 Förändringar i utbetalningen av löner och pensioner

Övergången till SEPA för i Finland med sig ändringar även i utbetalandet av löner och pensioner. I Finland har de nationella bankerna i användning en gemensam standard för betalandet av olika återkommande betalningar så som löner, pensioner och motsvarande betalningar. De finländska bankerna har bundit sig till att genomföra de ändringar som SEPA kräver. Därmed kommer man även till exempel vid utbetalningen av lönerna och pensionerna att övergå till att använda sig av samma standard som vid övriga kontogireringar. Alltså kommer man i fortsättningen att använda SEPA-girering och lönerna och pensionerna kommer att förmedlas som SEPA-gireringar istället för det tidigare systemet med separata lönematerial. Företagen behöver alltså samla in även löntagarnas IBAN kontonumror samt BIC bankkoder.

När företaget uppdaterar löneräkningssystemen samt bankförbindelseprogrammen att passa ihop med SEPA, är det viktigt att man också tar hänsyn till ändringarna gällande löneutbetalning och pensionsutbetalning. Den väsentligaste ändringen är att man inte mera i lönematerialet anger betalningsdag till banken, utan istället förfallodag. Rätt förfallodag garanterar att betalningarna är till förfogande för mottagaren rätt dag, betalaren eller betalarens system bär ansvaret över att meddela förfallodagen. Med betalningsdag menas för löner och pensioner den dag

då betalningen måste vara på mottagarens konto. Betalningsdag-begreppet finns inte med i SEPA-kontogireringsstandarderna. Istället för betalningsdag ges debiteringsdagen för betalarens konto i betalningsuppdraget, på basis av detta ser bankerna till att löner och pensioner är på mottagarens konto på lönedagen, i alla banker som är verksamma inom Finland. Denna förfallodag bör vara en bankdag och den måste vara bankdagen före lönedagen. Det är speciellt viktigt om lönedagen råkar vara på veckoslutet eller på en nationell helgdag, att man beaktar att lönen då bör vara på mottagarens konto på föregående bankdag. Då skall förfallodagen på motsvarande sätt vara den föregående bankdagen. Till exempel om lönedagen den 15 är en lördag så bör lönen vara på mottagarens konto på fredagen den 14, och som förfallodag för betalningen bör då läggas torsdagen den 13.

Också när man betalar ut pensioner bör man beakta att betalningsdagarna för pensionerna riktas till rätt månad. Även då reglerar man den rätta betalningsdagen ur mottagarens synvinkel med hjälp av förfallodagen, som bör vara bankdagen före inskrivningsdagen av pensionen på mottagarens konto. Till exempel vid årsskiftet är förfallodagen den 31.12 om man vill skriva in pensionerna på mottagarens konto den 2.1. Vid månadsskiftet och när räkenskapsperioden byts är det skäl att vara extra noggrann vid utbetalandet av löner och pensioner, om det är viktigt till vilken period lönen och pensionen bokförs i företagets bokföring (Nisén 2009, 36-38). Det är fortfarande löneräknarens uppgift att se till att arbetsgivarprestationernas betalningsgrunder och löneutbetalningsprogrammets rapporteringar, så som årsanmälan, följer direktiven som myndigheterna givit. Rapporteringen baserar sig för tillfället på betalningsdagen. Som grund för förändringarna gällande lönebetalningsdagen är även den nya lagen om betalningstjänster som skall träda i kraft den 1.11.2009. Lagen bestämmer under vilken tid betalningen skall vara hos mottagaren.

Företagens betalningsmaterial kan innehålla löner och pensioner oberoende av mottagarens bank. Löne- och pensionsbetalningsmaterial känns igen av koden i SEPA-gireringsmeddelandet, vars värde är "SALA" (salary). Förutom i löner och pensioner kan "SALA" koden användas även i andra betalningar som är bundna

till betalningsdagen (betalningarna bör vara hos mottagaren samma dag oberoende av vilken bank det är frågan om). Alla SEPA-gireringar som markerats med SALA-koden debiteras från betalarens konto på förfallodagen, i enlighet med avtalet som gjorts med betalarens bank. Betalningarna krediteras därpå följande bankdag till mottagarna, även när mottagarens konto är i samma bank eller samma bankgrupp som betalarens konto. Till betalaren skickas ingen specifikation över betalningar markerade med SALA-koden på grund av lönesekretessen. I mottagarens bank kan SALA-kodade betalningar vid behov prioriteras och behandlas före andra kontogireringar. På basis av SALA-koden kan man på mottagarens bank få veta när kundens lön eller pension kommer till banken, genom att ur mottagarens kundrelation sett uppdatera viktiga pengaflödeskoder. Den kommande lagen om betalningstjänster kommer även här att inverka på bland annat betalningarnas genomförandetid och följderna av det blir att lönen är på mottagarens konto några timmar senare än nuförtiden. Ändringarna i betalningspraxisen förorsakar ändringar i företagets ekonomiförvaltningssystem. (URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=326&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d26089%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=59002), <URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3960&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d38778%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=60871>)

- * Lönerna och pensionerna kommer att förmedlas som SEPA-gireringar.
- * Förfallodag anges istället för betalningsdag, förfallodagen = bankdagen före lönedagen.
- * Betalningsmaterialet märks med koden SALA, skrivs som meddelande.

3.5 Ändringar i säkerhetslösningen mellan banken och företaget

Den hittills använda datasäkerhetsmetoden som används för dataöverföring av filer, FTP och PATU, lämpar sig inte för SEPA-tidens behov. Därför rekommenderar de finländska bankerna att man ersätter FTP och PATU metoden

med de motsvarande internationella Web Service och Public Key Infrastructure (PKI)-standarderna.

PATU är en nationell säkerhetslösning som länge varit i användning i de finländska bankerna. PATU är en förkortning av Pankki Turvallisuus. Med PATU identifierar man användarföretaget samt skyddar försändelsen från att ändras under färden. PATU används endast för företags betalningsförmedling och uttryckligen vid sändandet av filer. FTP (File Transfer Protocol) är ett standardiserat datakommunikations protokoll, som finländska bankerna använder vid filöverföring, används alltså som kontaktmetod för filer mellan banken och företaget. PATU och FTP fungerar så att företaget bildar till exempel ett betalningsmaterial i ekonomiförvaltningssystemet. Förrän detta kan skickas till banken måste det skyddas med en PATU ram som innehåller en kontrollsumma som baserar sig kundspecifika nycklar. Detta garanterar att materialet hålls oförändrat, och om det under färden ändrats skulle det märkas automatiskt och förkastas. Företaget börjar bankförbindelsen med att skicka identifikationsinformationen, PATU-meddelandet, när kunden identifierats kan han skicka betalningsmaterialet som skyddats med PATU-ramen. (Luoto 2009)

Web Service dataöverföringsprotokollet är en modern och trygg datakommunikationslösning för kontakten mellan företagens ekonomiförvaltningssystem och bankens system. WebService programmet grundar sig på öppna standarder och det stöder interaktiv dataöverföring mellan datorer. Standarderna som Web Services grundar sig på är allmänt kända globalt och det följer World Wide Web Consortium-definitionerna. (<URL: <http://www.nordea.fi/Yritykset+ja+yhteis%C3%B6t/Maksut+ja+kortit/Neuvoja+maksuista+ja+korteista/Web+Services/1126622.html>>,<URL:http://www.jknc.eu/sepa_sanakirja>)

WebService är ett standardenligt datakommunikationsprotokoll, som kommer att ersätta PATU-uppkopplingen inom sin tid. Bankförbindelsen är lättare genomförbara med WebService eftersom det är frågan om en modern datakommunikationsteknik och en internationell lösning. Som en del av WebService datakommunikationslösningen hör säkerheten, PKI (Public Key

Infrastructure), som också följer standarderna. Banken ger PKI-nycklarna till företaget och med hjälp av dem kan kunden identifieras i banken och sändningens oföränderlighet kan verifieras. Företagets material förflyttas i Internet nätet alltid i krypterad form.

Skillnaderna med dessa två tillvägagångssätt är alltså att man inte med tekniken begränsar användarkretsen till finländare, man följer/stöder modernt programmeringsförfarande, förbättrar säkerheten till kraven nuförtiden, man kan vid behov identifiera användaren om företaget har användarspecifika PKI-nycklar. Till WebService definitionerna har man dessutom förvekligat en eller två namnunderskrifter till materialet, extra kryptering av materialet, bättre kryptering av XML materialet, packning av materialet till mindre under sändningen. (Luoto 2009)

Web Services är avsedd för förmedling av både betalningsmaterial baserat på XML-standard (ISO 20022) som såväl för nationella inhemska och utländska betalningar i Finland och Sverige. Betalningsmaterial som är i XML-format kan förmedlas endast via en Web Services förbindelse. (<URL: <http://www.nordea.fi/Yritykset+ja+yhteis%C3%B6t/Maksut+ja+kortit/Neuvoja+maksuista+ja+korteista/Web+Services/1126622.html>>) I Finland kommer man att ta i bruk WebService i förstahand vid SEPA betalningar och senare till andra material. Skyddandet görs med PKI-nyckeln och när man flyttar över till det så försvinner PATU. (<URL:http://www.jknc.eu/sepa_sanakirja>)

Fördelarna för företagen: Med samma dataöverföringspraxis kan man skicka och hämta Cash Management material som grundar sig på XML-standarden, men också nuvarande nationella Finländska och Svenska betaltrafikmaterial. Datakommunikationen och informationsöverföringsmetoderna följer internationella standarder. Datakommunikationsförbindelsen är alltid krypterad och därför behövs ingen skild VPN-uppkoppling (Virtual Private Network, en skyddsmetod för överföring av data över det öppna Internet nätet). Materialet/meddelandet säkras med en digital underskrift, som täcker både identifieringen av parterna och skyddar materialet/meddelandet från att ändras. Materialens/meddelandenas underskrift grundar sig på PKI-certifikat.

Uppkopplingen kan automatiseras och tidsinställas, och det är möjligt att begränsa tjänsterna per användare.

(<URL:http://www.nordea.fi/Yritykset+ja+yhteis%C3%B6t/Maksut+ja+kortit/Neuvoja+maksuista+ja+korteista/Web+Services/1126622.html>)

- * Ersätta det nuvarande FTP och PATU systemet med det internationella Webservice och PKI systemet.

3.6 E-fakturan

E-fakturan är en snabbt framåtskridande tjänst i Finland, något liknande finns inte ännu allmänt i användning någon annanstans i Europa. E-fakturan är ett tryggt fakturerings- och betalningsmedel som de finländska bankerna har utvecklat tillsammans. Fakturorna kommer från företaget i elektronisk form rakt till kundens Internetbank. Av finländarna betalar redan två av tre sina fakturor via Internetbanken. E-fakturan är lätt att ta i bruk och det gör betalandet via Internetbanken ännu lättare. Bankerna som är verksamma i Finland rekommenderar att man ersätter den nationella direktdebiteringstjänsten med betaltjänster som baserar sig på e-fakturan.

Användningen av e-fakturan medför betydlig nytta för faktureraren. Det uppstår kostnadsbesparingar av att systemen blir enklare, av att de inkommande betalningarna tas emot som antydda kontotransaktioner och av det att företagen inte behöver skicka förhandsmeddelande via posten till de kunder som använder Internetbank. Betalandet av e-fakturan är snabbt och lätt för betalaren, eftersom informationen som behövs för att betala betalningen finns färdigt i Internetbanken. Och det enda betalaren behöver göra är att godkänna betalningen. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3a prml%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

3.6.1 Finvoice-netfakturan för företag

Finvoice-standarden är ett av de finländska bankernas tillsammans definierade sätt att skicka och ta emot e-fakturor, av vilka pappersfakturorna kommer att bli ersatta. Internetfakturan kan levereras till mottagaren via bankerna på samma sätt som betaltransaktionerna. Finvoice lämpar sig för alla företagsstorlekar. Fördelarna för sändaren och faktureraren är att en faktura sänd via banken till mottagaren är säker och trygg. Faktureraren sparar in på fakturans utskriftskostnader, postningskostnader och materialkostnader. Faktureraren gör ett färdigt betalningsförslag till fakturan, vilket gör det möjligt att fakturan kan skickas så att betalningsinformationen hålls oförändrad och felfri hela vägen genom fakturerings- och betalningskedjan.

Fördelarna för mottagaren och betalaren är, att betalaren tar emot fakturan i elektronisk form så det är möjligt att utföra fakturahanteringen automatiskt. Betalaren kan vid behov öppna fakturan med webbläsaren och hantera den på traditionellt vis utan några tilläggsinvesteringar.(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

3.6.2 Automatisk betalning

Automatisk betalning är ännu lättare än e-fakturering, betalaren kommer överens med sin bank om vilka betalningar som banken automatiskt kan betala på förfallodagen. Banken och kunden bestämmer specifikt vilka företag och fakturerare som den automatiska betalningen gäller. Den automatiska betalningen är ur betalarens synvinkel minst av samma standard som den nuvarande direktdebiteringstjänsten. Därtill har betalaren tillgång till tilläggstjänster. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

Automatisk betalning är ett permanent uppdrag som betalaren givit sin bank. Uppdraget innebär att banken betalar fakturorna automatiskt som kontogireringar när de anländer till Internetbanken. Tjänsten baserar sig på e-fakturan som skickas av faktureraren. I vissa banker är denna tjänst redan nu i användning för Internetbankkunder. Men bankernas mål är ändå att tjänsten automatisk betalning framöver skulle kunna utnyttjas även av de kunder som inte har Internetbanken i bruk. Detta gör det möjligt för de fakturerande företagen att använda sig av endast ett tillvägagångssätt vid fakturering. Den automatiska betalningstjänstens mål ur fakturerarens synvinkel är möjlighet till kostnadsbesparingar samt att övergången till den nya tjänsten skall vara lätt. Ur betalarens synvinkel är målet att tjänstens standard skall vara minst av samma standard som den nutida direktdebiteringstjänsten, möjlighet till tilläggstjänster samt att även här skall övergången till den nya tjänsten vara enkel. Automatisk betalning är ur betaltjänstens användares synvinkel lätt och kostnadseffektivt det billigaste alternativet. Även fast e-faktureringstjänsterna för tillfället är nationella, så håller man inom EU på att starkt utveckla e-fakturan till ett allmäneuropeiskt betalningsmedel. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3adopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

3.6.3 Den europeiska e-fakturan

Enligt EU-kommissionens synsätt är e-fakturan en väsentlig del av anskaffningskedjan, och den sammanfogar företagets inre processer till betalningssystemen. Skapandet av SEPA erbjuder en bra grund för ett europeiskt e-faktureringsförslag, vars uppskattade årliga inbesparingar totalt för företagen är i 60 miljarder euros klass. EU-kommissionen har framställt e-faktureringsexpertgruppen till att skapa ett ramverk för den europeiska e-fakturan innan slutet av år 2009. Expertteamets främsta uppgift är att definiera mervärdesskattelagstiftningens ändringsbehov. I olika länder i Europa förutsätter mervärdesskatten att fakturan är i pappersform och därmed förutsätter ibruktagandet av e-fakturan att ändringar görs i lagstiftningen.

(<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

3.6.4 Jämförelse av SEPA-direktdebitering, den nationella direktdebiteringen och e-fakturan

Den europeiska SEPA-direktdebiteringen skiljer sig från den nutida finländska direktdebiteringstjänsten, vilket framkommit i tidigare stycken. De märkvärdigaste skillnaderna är SEPA-direktdebiteringens annulleringsrätt samt fullmaktsförfarandet. Vid SEPA-direktdebitering ges fullmakten rakt till faktureraren, som också ansvarar för underhållet och förvaringen av fullmakterna. Vid finländsk direktdebitering får faktureraren fullmaktsinformationen elektroniskt via sin egen bank. Lagen om betaltjänster som träder i kraft i november 2009 förutsätter att annulleringsrätten erbjuds till betalarna med vissa förutsättningar även vid finländsk direktdebitering. I Finland satsar bankerna starkt på befrämjandet av kundernas användning av e-fakturan. Tjänsten betraktas mer kostnadseffektiv och enkel än direktdebiteringen. Därmed kunde bankerna erbjuda automatiska betalningstjänster i Internetbanken, varav e-fakturan kan betalas automatiskt på ett sätt som motsvarar direktdebitering. En motsvarande tjänst utvecklas även för dem, som inte har Internetbank, och den uppskattas vara i bruk till slutet av 2010. I praktiken fungerar den automatiska betalningen likadant som den finländska direktdebiteringen, alltså betalaren får på förhand ett meddelande till Internetbanken eller på posten om den kommande debiteringen. Banken debiterar betalningen från betalarens konto på förfallodagen. Ur fakturerarens synvinkel fungerar tjänsten likadant som e-fakturan, faktureraren skickar alltså fakturan till betalarens bank. Betalarens bank bildar en betaltransaktion enligt den skickade e-fakturan, att vänta på förfallodagen. Förutom e-fakturan måste faktureraren skicka ett förhandsmeddelande via posten till de betalare som inte har Internetbank. (Ranta 2009)

Man strävar till att bevara den finländska direktdebiteringspraxisen ända tills övergångsperioden är slut. När övergångstiden är slut rekommenderar de

finländska bankerna och de stora fakturerarna att man ersätter den finländska direktdebiteringstjänsten med e-fakturan och den automatiska betalningen som kan tilläggas till e-fakturan. SEPA-direktdebitering rekommenderas att man använder vid gränsöverskridande betalningar. (<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>)

- * Rekommenderas att man ersätter den finländska direktdebiteringstjänsten med betaltjänster som baserar sig på e-fakturan, automatisk betalning.

3.7 Svagheter och problemsituationer med SEPA

Företagen upplever SEPA på olika sätt, och så som det finns en massa fina fördelar med SEPA, finns det förstås också svagheter som i olika grad kan skapa olika problemsituationer för företagen. Den märkvärdigaste svagheten som största delen av företagen kommer att märka av är förnyandet av systemen, vilket kan kosta 5000/10000 euro och uppåt beroende på företagets storlek och ändringarnas omfattning. Små företag upplever sig inte ha någon nytta av SEPA-ändringarna, ändringarna förorsakar endast kostnader. Recessionen fortsätter och införandet av SEPA blev inte så idealisk som de kunnat vara en annan tid. Även andra saker som kan upplevas som svagheter är det att SEPA betalstandardernas nationella tilläggstjänster avviker från varandra och gör att det även i fortsättningen kommer att finnas skillnader mellan länderna. Det upplevs också att det finns skillnader mellan bankerna och att dessa borde använda sig av en och samma version för bland annat betalningar. Alla standarder är inte heller ännu färdiga så som exempelvis referensnummern till kontoöverföringar. Övergångstidtabellen och utbudet av tjänsterna skiljer sig mellan bankerna och länderna, även mellan euroländerna är ibrukttagandet varierande, detta kan upplevas som en svaghet om företag då blir tvungna att ha bubbla system i bruk under övergången. En del företag saknar information och kunskap om SEPA och förstår således inte att och hur de skall förbereda sig för SEPA. Därför att effektiviteten på informeringen har misslyckats, har företag hört motstridiga informationsmeddelanden och konkret

information saknas. För att företagen skall gynnas av ibrukttagandet och användandet av SEPA, så bör också konsumenterna informeras. Eftersom konsumenterna till stor del är företagens kunder, här tycker företag att man har misslyckats med att informera konsumenterna om skillnaderna i kostnaderna för olika betalningsmedel. Även förfallodags förändringen gällande lönerna kan i början, förrän alla tagit till sig det nya förfarandet, vålla problem. SEPA kommer inte heller att harmonisera handelssåden, och språk- och kulturskillnaderna kommer inte att försvinna. Denna problemsituation kommer alltså att kvarstå och hämma den friare konkurrensen som är ett av målen med SEPA. (Ranta 2009)

4 EMPIRISK UNDERSÖKNING

Den empiriska delen av mitt slutarbete har jag genomfört genom att skicka ut en kort förfrågan till 18 stycken personer som representerar varsitt företag. Dessa personer deltog i ett kurstillfälle om SEPA i våras, och har därmed en del information om SEPA som grund vid svarandet. Jag skickade ut frågorna som e-post, och jag fick sammanlagt 12 svar. Jag hade endast sex frågor och en veckas svarstid för att effektivera svarandet, vilket jag enligt eget tycke lyckades väldigt bra med. I förfrågningen frågade jag om utformandet av en SEPA-plan i företaget, vilka ändringar SEPA kommer att medföra för företaget, hur och när dessa skall verkställas samt hur SEPA upplevs av företaget samt om fördelar, nackdelar och eventuella problemsituationer. Frågorna finns som bilaga, se bilaga 2.

Från svaren till min första fråga i min förfrågning framkommer det, att alla dessa ifrågavarande företag redan har satt igång arbetet med SEPA. Dock har vissa redan utfört de ändringar som behövs, medan andra först håller på att göra upp en plan över de ändringar som behöver göras. De som inte hunnit så långt nämner att de deltagit i SEPA kurs samt att de har letat information om ämnet. Alla företag anser sig inte behöva göra någon direkt plan nedskriven på papper, på grund av exempelvis storleken på företaget, utan de har nöjt sig med att till exempel ringa in problemen och därefter har de börjat söka lösningar. I en koncern har man i varje dotterbolag utsett en egen arbetsgrupp som arbetar med SEPA förberedelserna. En del av företagen nämner att de varit i kontakt med deras programleverantör, för att höra vilka lösningar de har att erbjuda till problemen och programvarorna samt för att kartlägga vilka ändringar och åtgärder som bör göras. En del har redan vidtagit åtgärder medan andra först håller på eller har kartlagt dem. Ett företag har en övergångsplan som uppgjorts av sakkunniga från ett bankförbindelse-programs företag. De företag som redan anser sig ha gjort alla nödvändiga åtgärder som krävs nämner bland annat att de har anpassat fakturablanketterna till sådana blanketter som krävs av SEPA och att man i företaget har börjat utföra betalningarna i SEPA-format med både inhemska och utländska företag. Nya bolag tas med vartefter man i företaget vet att bolagen är redo för SEPA och detta tar man reda på genom personlig kontakt med bolagen.

Betalandet upplevs inte som något större problem eftersom det redan länge krävts att bankkontonumret är i IBAN form vid Europeiska utländska betalningar. Ett företag nämner att för deras del gäller SEPA bara för utgående betalningar och de har i bankprogrammet installerat en omvandlings modul, som omvandlar alla existerande kontonummer som till exempel lönekonton, leverantörskonton till SEPA anpassade. Vilket innebär att kontona inte överhuvudtaget behöver ändras i det administrativa systemet och därmed uppstår inga stora extra arbetsskeden.

Min andra fråga var en följdfråga till den första och den hade ingen svarat på eftersom alla redan hade börjat på med SEPA på ett eller annat vis.

Den tredje frågan handlade om ändringarna som SEPA kommer att föra med sig för företaget. Och företagen räknar här upp saker, som de upplever som ändringar ur deras synvinkel, en del praktiska förändringar har redan blivit gjorda medan andra ändringar kommer att göras inom ramen av övergångsperioden. En stor del av företagen nämner att SEPA kommer att medföra tekniska ändringar och uppdateringar av olika system och program, så som inköps- och försäljningsreskontran, bankprogram, bokföringsprogram, löneräkningsprogram, ERP-system med mera. Kundernas IBAN-kontonumror och BIC-koder skall matas in i systemen eller ändras före en betalning genomförs. Men de bör också matas in i företagets egna grunduppgifter för att de skall synas på fakturan och därmed blir det också ändringar i själva fakturan. Också för att kunna mata in IBAN och BIC i programmen och systemen krävs det att dessa uppdateras eller ändras för de företag som inte gör utlandsbetalningar, eftersom IBAN-kontonummern innehåller fler tecken än den nationella kontonummern. Ändringarna skapar mera arbete för personalen samt extra kostnader. Men samtidigt nämns här att det blir enklare och billigare att betala utländska fakturor, vilket medför billigare betalningstrafik och effektivare betalningsprocesser.

Här nämns också att företaget kan ha färre bankkonton, att man bör informera sina kunder att villkoren ändras på kontona och betalningarna samt att det blir möjligt att rationalisera betalningsflödena, ändringarna medför även nya betalningsrutiner till något företag. Ett företag berättar lite mera ingående om ändringarna som sker mellan företaget och banken. De nämner att de måste ingå nya avtal med bankerna

och att PATU-koden byts ut mot det nya WebServices. De berättar också att de under övergångsskedet har tillgång till programmet SEPA-siirtymäturva (övergångsskydd) och på samma gång får de användarrätt till ett omvandlingsverktyg medan de stegvis installerar nya versioner av ekonomiförvaltningsdataprogrammen. Ett annat företag berättar om en ändring gällande tillvägagångssättet vid betalandet av fakturor. De kommer att göra endast en betalningslista där både inhemska och utländska betalningar ingår, och bankerna kommer att separera SEPA-betalningarna från de utländska betalningarna. I framtiden när allting har börjat fungera som det är meningen, kommer detta att innebära att arbetet blir mera effektivt, men fram till dess får man räkna med att en hel del returneras och det innebär förstås extra arbete för personalen.

En annan sak som företaget nämner, och som kommer att skapa mycket extra arbete är, att de kommer att bli tvungna att ändra formatet på alla resenärers bankkonton för reseersättningarna. Som sista svar på denna fråga vill jag ta upp ett bra svar som skilde sig en aning från de andra och som tar upp SEPA från en synvinkel som jag inte kom att tänka på. Detta företag skriver att harmoniseringen gör det lättare att uppgöra likviditetsbudgeter då alla betalningar fungerar likadant som inrikesbetalningarna. Och att även byråkratin förhoppningsvis skall bli mindre. Man kan alltså konstatera att olika företag upplever förändringarna som olika viktiga även fast grundförändringarna är till största delen de samma för alla. Dock kan det också ha att göra med hur mycket man inom företaget har funderat på SEPA och de ändringar som kommer att göras.

När och hur kommer då dessa företag att utföra alla ändringar eller har man kanske redan gjort allting? Detta fick jag också svar på. Av de 12 företag som svarade har endast ett företag svarat att alla ändringar som behöver göras redan är gjorda. Vilket betyder att de resterande 11 företagen är mitt i processen eller har allting framför sig. En del företag nämner att förändringarna sker som bäst och att nya tester genomförs hela tiden medan en annan del siktar på att genomföra förändringarna ännu under år 2009, bara man fått klartecken från programleverantören. De företag som håller på som bäst med ändringarna och

uppdateringarna och testandet av dessa nämner ingen speciell tidpunkt då allt skall vara färdigt men troligtvis försöker de få allting gjort förrän årsskiftet. De som inte ännu börjat på tänker utföra programuppdateringarna i början av år 2010 och strävar till att vara färdiga före sommarsemestrarna, men senast till slutet av år 2010. Alltid finns förstås ett undantag, i detta fall har ett företag svarat att de tänker ta i bruk SEPA under andra halvåret av 2010 och att de eventuellt kommer att stänga onödiga bankkonton i början av år 2011. Åtminstone ett av företagen som svarat har betalkortsterminaler i användning och deras betalkortsterminaler har varit SEPA anpassade redan under år 2009. Alla företag som svarat har utgjort sina övergångstidtabeller inom ramen för övergångsperioden och företagen kommer därmed att vara beredda när SEPA övergångsperioden tar slut.

Följande fråga som jag ställde var lite dålig, eftersom de flesta svarade på den redan tidigare. Men de som svarat upplever ändå, att de inte kommer ske några speciella förändringar i företagets ekonomiförvaltningsprocesser. Det enda som nämns är att man i företaget är vana att använda IBAN och BIC eftersom dessa redan används vid utlandsbetalningar, som man utför kontinuerligt i företaget. Sedan har man funderat över att det i dagens läge är svårt att se om några processer förändras, men som det ser ut nu så tycks man kunna minska lite på byråkratin ifråga om likviditetshantering, faktura- och betalningstrafik, och därmed spara några arbetssteg i processen.

Fördelar och nackdelar samt problemsituationer med SEPA upplever företagen nog att det finns. Till att börja med så kan jag räkna upp de fördelar som företagen tagit fram, nästan alla anser att SEPA för med sig någon fördel för deras företag. Som fördelar med SEPA har det tagits fram att utlandsbetalningarna kommer bli enklare, snabbare, kostnadseffektivare. Betalningsrörelsen med andra EU-länder blir enklare så också hanteringen av utlandsbetalningarna. Utlandsbetalningarna kommer inte att ge upphov till några extra kostnader och kostnaderna för betalningarna blir därmed lägre. Transaktionstiderna blir kortare och utlandsbetalningarna snabbare. Det räcker med ett bankkonto och ett betalningskort på hela SEPA-området och det blir lättare och billigare att betala utomlands. Som en klar fördel nämns också likviditetsbudgeten. Som företagen

själv konstaterar så blir det klara fördelar för de företag som har internationell verksamhet, medan de företag som är verksamma i huvudsak på den inhemska marknaden inte anser att SEPA för med sig några större fördelar eller ens känns så viktigt för dem. Som nackdelar med SEPA nämns i huvudsak att det är dyrt i konverteringsskedet eftersom det uppstår extra investeringskostnader av att programmen och systemen skall uppdateras och ändras. Likaså medför det mera arbete, mängden beror förstås på hur man i företaget gör de nödvändiga förändringarna. Som nackdel nämns också ändringarna på betalningsrutinerna och ändringarna gällande datumen för lönerna. Någon anser att en nackdel kan vara ändringarna som måste göras i betalningsrutinerna och datasystemen, men att det ändå inte alla gånger behöver vara det. Förutom dessa saker kommer en nackdel vara att det kommer bli svårare för kunden att betala inhemska betalningar eftersom det krävs mera utförliga bankuppgifter för att utföra en betalning, alla förstår nödvändigtvis inte dessa ändringar som är på kommande även för privatpersoner.

Som en sista viktig nackdel tas den nuvarande finländska direktdebiteringstjänsten upp, även fast den används av endast ett litet antal invånare i Finland så kan försvinnandet till och med bli en problemsituation. Direktdebiteringssystemet som vi har nu i Finland är bra och det fungerar felfritt, dock kommer vi att bli tvungna att anpassa oss till ett sämre system i och med SEPA direktdebiteringen. Eftersom direktdebiteringssystemet används mestadels av åldringar som dessutom saknar datorer som man kan ta emot elektroniska fakturor med så anser företaget att de måste kunna skicka ut ett pappersmeddelande till kunden även i fortsättningen. Som andra problemsituationer nämner företagen om konverteringen av olika program misslyckas och att det kan uppstå problemsituationer i övergångsskedet i och med att företaget är beroende av när systemet klarar av att göra betalningsmaterial i rätt format. Och om detta genomförs sent blir man mera beroende av när leverantören av bankprogrammet hinner göra följande uppdatering. Här nämns också att det upplevs som ett problem att alla länder och banker gör sig SEPA klara i olika takt och man i företaget därmed inte vet i vilket skede handelsparterna befinner sig i.

5 AVSLUTNING

SEPA -vad är det? Det är en fråga som jag ofta fått besvara under arbetets gång. Dels för att jag själv trodde mig veta vad det var, men också för att andra jag nämnt vad jag skriver om inte heller vetat vad det är. Syftet med arbetet var att ta reda på vad SEPA egentligen är och vad det innebär ur företagens synvinkel. Jag har under arbetets gång lärt mig mycket och jag tycker mig ha lyckats ta reda på vad SEPA är och hur det påverkar företagen. Jag har också sammanställt en checklista som något företag kunde använda som stöd när de funderar på övergången till SEPA.

Införandet av SEPA till hela SEPA-området kommer liksom Euron i sin tid att sammanföra den europeiska marknaden och underlätta handeln. Därmed kan också konkurrensen öka på området, eftersom alla kommer att kunna göra gränsöverskridande betalningar på samma villkor, rättigheter och skyldigheter, som betalningar inom landet. SEPA är dock ett stort projekt och för att lyckas krävs att bankerna, företagen, köpmännen och den offentliga sektorn tar SEPA till sig och börjar använda tjänsterna som SEPA erbjuder. Dessa är SEPA-girering, SEPA-direktdebitering samt SEPA-kort. SEPA-girering innebär en del förändringar till den nuvarande gireringen, men den mest märkbara förändringen som kommer att beröra alla är ibrukttagandet av IBAN- och BIC-kontouppgifterna, dessa kommer att tas i bruk vid inhemska betalningar inom euroländerna och för gränsöverskridande betalningar inom hela SEPA-området. IBAN- och BIC- uppgifterna kommer att ersätta de nationella kontonumrorna, och alla måste därför ta dessa nya uppgifter i användning. SEPA-direktdebiteringen som skall införas har inte i Finland fått ett varmt mottagande, därför att den nuvarande Finländska direktdebiteringstjänsten är bättre än den kommande. Bankerna har därför utformat en tjänst baserad på e-fakturering, automatisk betalning, som rekommenderas för inhemskt bruk istället för den nya SEPA-direktdebiteringen. SEPA-korten kommer däremot inte föra med sig några större förändringar i Finland, eftersom SEPA-chipkorten och chipbetalterminalerna redan finns på marknaden och används av flera affärer runtom i Finland.

Företagen kommer att märka av SEPA i större utsträckning än konsumenterna, speciellt de företag som på grund av sin verksamhet behöver göra stora ändringar och investeringar i nya betalsystem. Alla hamnar dock att börja använda IBAN och BIC bankuppgifterna istället för den nuvarande nationella kontonummern och därför berör SEPA alla företag, oavsett storlek och huruvida de idkar handel över gränserna eller inte. För att kunna börja använda de nya SEPA betalningstjänsterna krävs eventuellt att även andra förändringar görs. Genom att ta reda på vad SEPA är och vad det för med sig kan man i företaget lättare kartlägga vilka ändringar som behöver genomföras. Företag kan få hjälp med SEPA genom att ta kontakt med system- och programleverantören eller banken. Jag har sammanställt en checklista för att underlätta företagets övergång till SEPA, den kan användas när man i företaget funderar på hur man skall gå tillväga för att kunna börja använda de nya SEPA tjänsterna. Se bilaga 1.

För företag som har betalningar över den nationella gränsen så kommer SEPA absolut vara lönsamt, för företag som är verksamma endast på den inhemska marknaden så är SEPA mindre lönsamt, men dessa företag kan i framtiden få större nytta av SEPA om de någon gång till exempel vill utvidga sin verksamhet och börja idka gränsöverskridande handel inom SEPA-området.

Reliabiliteten och validiteten för mitt arbete är bra, eftersom jag använt endast pålitliga källor. Dock ger min undersökning eventuellt en lite felaktig bild av företagets kunskap om SEPA och det är därför viktigt att observera att förfrågan riktades till endast sådana personer som hade en SEPA kurs som grund för sina kunskaper. Dessutom vet man inte om de som svarat på förfrågan svarat helt ärligt eftersom de interna tillvägagångssätten i företag brukar vara känslig information.

Fortsatt forskning inom området kunde vara, att ta reda på vad SECA - Single Euro Cash Area - innebär. Man kunde också tänka sig att göra en undersökning om införandet av SEPA i något specifikt företag.

KÄLLFÖRTECKNING

Aktia, 2009. SEPA-länder [online]. [hänvisning 17.9.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:http://www.aktia.fi/yrittajille/maksuliikenne/maksut/sepa_helpottaa_maksamista/sepa-maat>.

European Payments Council, 2009. Making SEPA a reality [online]. Uppdaterad 1 september 2009 [hänvisning 21.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf>.

Europeiska centralbanken, 2006. Det gemensamma eurobetalningsområdet (SEPA) [online]. Frankfurt am Main. Kern & Birner GmbH & CO KG, uppdaterad 13.11.2006 [hänvisning 2.9.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.ecb.de/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006sv.pdf>.

Finanssialan keskusliitto, 2008. Tilisiirto-opas [online]. Uppdaterad 1.1.2008 [hänvisning 8.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.aktia.fi/c/document_library/get_file?uuid=92b45010-0c36-47f0-bb7b-1324edc4c970&groupId=10143>.

Finanssialan keskusliitto, 2008. Yhtenäisen euromaksualueen toteutuminen Suomessa [online]. Uppdaterad 28.1.2008 [hänvisning 15.9.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=674056600784078&A=process%3aida.aspx%3acaller%3adopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fk1%3adocid%3d12047%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=55571>.

Finanssialan keskusliitto, 2009. Kansainvälisen viitteen käyttöönotto suomessa [online]. Uppdaterad i mars 2009 [hänvisning 30.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:<http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=326&VID=default&SID=>

422566704599861&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d26959%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=60417>.

Finanssialan keskusliitto, 2009. Maksukortit ja niiden käyttö [online]. Uppdaterad 1.9.2009 [hänvisning 17.9.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_3782>.

Finanssialan keskusliitto, 2009. Maksupalveluihin liittyvä lainsäädäntö [online]. Uppdaterad 1.10.2009 [hänvisning 8.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL: http://www.fkl.fi/www/page/fk_www_1292>.

Finanssialan keskusliitto, 2009. Maksupalvelulaista aiheutuvia keskeisiä muutoksia pankkien asiakkaiden kannalta [online]. Uppdaterad i oktober 2009 [hänvisning 8.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3957&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d480608%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=61078>.

Finanssialan keskusliitto, 2009. Palkkojen ja eläkkeiden maksaminen SEPA-aikana [online]. Uppdaterad i januari 2009 [hänvisning 8.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=326&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d26089%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=59002>.

Finanssialan keskusliitto, 2009. Yhtenäinen euromaksualue SEPA -vaikutukset yrityksille [online]. Uppdaterad i september 2009 [hänvisning 8.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3960&VID=default&SID=230907860723068&A=process%3aida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm

m1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d38778%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=60871>.

Finanssialan keskusliitto, 2009. Yhtenäinen euromaksualue yrityksille [online]. Uppdaterad i april 2009 [hänvisning 15.9.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=947337256661954&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62290>.

Finanssialan keskusliitto, 2009. Kysymyksiä ja vastauksia SEPAsta [online]. Uppdaterad i september 2009 [hänvisning 16.9.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:<URL:http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=3942&VID=default&SID=369445378135746&A=process%3aaida.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d11971%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=56810>.

Handelsbanken, 2009. SEPA- det gemensamma eurobetalningsområdet [online]. Uppdaterad 20.3.2009 [hänvisning 2.9.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:<URL:http://www.handelsbanken.fi/shb/inet/icentfi.nsf/vlookuppics/20_betalningar_sepa-broschyr/\$file/sepa-broschyr.pdf>

JKN Consulting, 2009. IBAN tilinumerosta ja BIC-koodista. [online]. [hänvisning 30.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:<URL:http://www.jknc.eu/IBAN>.

JKN Consulting, 2009. RF-Viite - Creditor Reference [online]. [hänvisning 30.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:<URL:http://www.jknc.eu/RF_viite>.

JKN Consulting, 2009. SEPA-sanakirja [online]. [hänvisning 11.11.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:http://www.jknc.eu/sepa_sanakirja>.

Jussila, Satu, 2009. SEPA on pian täällä [online]. Helsingfors. Libris [hänvisning 27.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:

http://www.basware.com/FI/Julkaisutdokumentteja/Basware_Update_01_09_FI.pdf>.

K-instituutti Oy, 2007. Mestariomyjä koulutus 2007; Kassa. Hämeenlinna. Karisto Oy.

Lassila, Tommi 2006. Visan ja MasterCardin korttimaksamisen vastuunjakosäänöt astuvat voimaan 1.7.2006 [online]. Uppdaterad 22.5.2006 [hänvisning 14.11.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL: http://www.luottokunta.fi/midcom-serveattachmentguid-6ada53a848ec48d7fac2ca7c230f8a66/32492%20LK%20info2_06_LR.pdf>.

Luoto, Petri T., Head of Integration Services Finland 13.11.2009. Nordea Oy, Helsingfors. E-post intervju.

Mäki-Petäjä, Maiju, 2009. SEPA tuo suuren muutoksen [online]. Helsingfors. Libris [hänvisning 27.10.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:<URL:http://www.basware.com/FI/Julkaisutdokumentteja/Basware_Update_02_09_FI.pdf>.

Nisén, Anne 2009. Yhtenäinen euromaksualue SEPA tehostaa maksamista. Tilisanomat. Nr. 4/2009 s. 36-38.

Nordea, 2008. SEPA-Förberedelsen för det gemensamma eurobetalningsområdet [online]. Uppdaterad i oktober 2008 [hänvisning 2.9.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument:

<URL:http://www.nordea.fi/sitemod/upload/root/fi_org/appx/swe/yri/pdf/Factsheet_SEPApayment.pdf>

Nordea, 2009. SEPA-länderna. [online]. [hänvisning 11.9.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL: <http://www.nordea.com/F%C3%B6retag+institutioner/Cash+Management/Betalningar/SEPA-l%C3%A4nderna/1065092.html>>.

Nordea, 2009. SEPA-ordlista [online]. Tillgänglig i form av www-dokument:<URL:<http://www.nordea.com/F%C3%B6retag+institutioner/Cash+Management/Betalningar/SEPA-ordlista/1065382.html>>.

Nordea, 2009. Web Services [online]. [hänvisning 27.10.2009]. Tillgänglig I form av www-dokument: <URL:<http://www.nordea.fi/Yritykset+ja+yhteis%C3%B6t/Maksut+ja+kortit/Neuvoja+maksuista+ja+korteista/Web+Services/1126622.html>>.

Opus Capita, 2009. Mikä SEPA on? [online]. [hänvisning 11.11.2009]. Tillgängligt i form av www-dokument: <URL:<http://www.opuscapita.fi/campaign.asp?viewID=82>>.

Ranta, Markku, VD 16.11.2009. Nordea Oy, Helsingfors. Telefon och e-post intervju.

Siitonen, Markku, chef för kortenheten 13.11.2009. Nordea Oy, Helsingfors. Telefon intervju.

Suomen Pankki. Yhtenäinen euromaksualue (SEPA) [online]. [hänvisning 2.11.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:<http://www.suomenpankki.fi/fi/rahoitusmarkkinat/kehityshankkeet/sepa.htm>>.

Vaalisto, Heidi 2009. Pankkien yhdistelmäkorteista syntyi soppa, Taloussanomat [online]. Uppdaterad 3.6.2009 [hänvisning 11.11.2009]. Tillgänglig i form av www-dokument: <URL: <http://www.taloussanomat.fi/raha/2009/06/03/pankkien-yhdistelmakorteista-syntyi-soppa/200913711/139> >.

Vasabladet, 2009. Kreditkortsbetalning kan bli dyrare. Årgång 154, nr. 265, utkommit 2.10.2009 s. 5.

CHECKLISTA

- * Gör vid behov en SEPA plan för att underlätta övergången.
- * Utse vid behov en eller flera SEPA ansvarspersoner.
- * Samla information om SEPA så att ni känner till vad det är.
- * Analysera utmaningarna och möjligheterna som uppstår av SEPA.
- * Utred hur SEPA påverkar systemen, programmen och tillvägagångssätten, kartlägg ändringarna.
- * Fundera på behovet av företagets alla utländska bankkontotn.
- * Tag kontakt med systemleverantören och gå igenom vilka ändringar och uppdateringar som behöver göras.
  - Vilka ändringar bör göras
  - När kan uppdateringarna göras
  - När kan den nya betalningsstandard tas i bruk
  - Hur fungerar systemet under övergångsperioden
  - Påverkas bankförbindelseprogrammen av ändringarna
  - Iaktta bankens nya kommunikationssäkerhetsmetod
  - Eventuellt ibruktagande av elektronisk fakturering
- * Uppdatera eller ta nya betalningsprogram och system i bruk, testa dessa.
- * Tag kontakt med banken och gå igenom SEPA-beredskapen i bankförbindelseprogrammen.
- * Kontrollera längden på meddelandet i fakturan, kan vara max 140 tecken vid SEPA betalningar (undantag betalningar inom Finland)
- * Identifiera alla program och system som använder kontonummer, gör ändringar
- * Samla in IBAN och BIC numrorna av alla kunder, leverantörer och anställda, eller konvertera de redan befintliga kontonumrorna till IBAN och BIC form.
- * Gör företagets egna IBAN och BIC lätt tillgängligt för affärsparterna.
- * Ändra giroblanketten så att IBAN och BIC finns med på den.
- * Ta reda på om SEPA påverkar den aktuella affärspraxisen med kunden.
- * Beakta ändringarna och språket i direktdebiteringsfullmakten.

- * Skapa ett register över eventuella direktdebiteringsfullmakter.
- * Om företaget har kortbetalterminaler, se till att dessa är SEPA-anpassade och SEPA-godkända som läser chipkort.
- * Lönerna och pensionerna kommer att förmedlas som SEPA-gireringar.
- * Förfallodag anges istället för betalningsdag för lönematerialet, förfalldagen = bankdagen före lönedagen.
- * Lönebetalningsmaterialet märks med koden SALA, skrivs som meddelande.
- * Det nuvarande FTP och PATU systemet kommer att ersättas med det internationella Webservice och PKI systemet.
- * Det rekommenderas att man ersätter den finländska direktdebiteringstjänsten med betaltjänster som baserar sig på e-fakturan, automatisk betalning.

FRÅGORNNA TILL UNDERSÖKNINGEN

1. Har man i ert företag utformat en SEPA-plan eller vidtagit åtgärder?
2. Om inte, så varför?
3. Vilka ändringar kommer SEPA att medföra för ert företag?
4. Hur och när skall dessa ändringar genomföras?
5. Vilka ändringar kommer SEPA att föra med sig i företagets ekonomiförvaltningsprocesser?
6. Hur upplever ni SEPA? (fördelar/nackdelar, problemsituationer)

Doc. EPC175-08-fi.sv
 (Version 0.3)

22 October 2008
 KR

SEPA DIRECT DEBIT RULEBOOK SERIES 3 MANDATE TRANSLATION Finland Swedish for Finland

Circulation: Public use

Restricted: No

Language: Swedish	Approved for Finland
Header texts:	
SEPA Direct Debit Mandate	SEPA-direktdebiteringsfullmakt
Mandate reference – to be completed by the creditor	Fullmaktens referens – faktureraren fyller i
CREDITOR'S NAME & LOGO	FAKTURERARENS NAMN OCH LOGOTYP
Authorisation statement:	
By signing this mandate form, you authorise (A) {NAME OF CREDITOR} to send instructions to your bank to debit your account and (B) your bank to debit your account in accordance with the instructions from {NAME OF CREDITOR}.	Genom att underteckna denna fullmakt ger du (A) faktureraren {FAKTURERARENS NAMN} fullmakt att skicka instruktioner till din bank om debiteringen av ditt konto och (B) banken fullmakt att debitera ditt konto i enlighet med fakturerarens {FAKTURERARENS NAMN} instruktioner.
As part of your rights, you are entitled to a refund from your bank under the terms and conditions of your agreement with your bank. A refund must be claimed within 8 weeks starting from the date on which your account was debited.	Du har rätt till återbetalning från din bank enligt villkoren i avtalet du har med banken. Återbetalningen skall begäras inom 8 veckor från och med det datum då ditt konto debiterades.
Please complete all the fields marked *.	Var vänlig och fyll i alla fält med *.

Upper field texts:		
1	Your name Name of the debtor(s)	Namn Betalarens namn
2	Your address Street name and number	Adress Gatuadress
3	Postal code City	Postnummer Postanstalt
4	Country	Land
5	Your account number Account number - IBAN	Kontonummer Betalarens kontonummer - IBAN
6	SWIFT BIC	Betalarens bank SWIFT BIC kod
7	Creditor's name Creditor name	Fakturerarens namn Fakturerarens namn

8	Creditor identifier	Fakturerarens kod
9	Street name and number	Gatuadress
10	Postal code City	Postnummer Postanstalt
11	Country	Land
12	Type of payments: Recurrent payment or One-off payment	Typ av betalning: Återkommande betalning eller Engångsbetalning
13	City or town in which you are signing Location Date	Ort där du undertecknar fullmakten Ort Datum
Signature texts:		
Signature(s) Please sign here		Underskrift Underteckna här
Note: Your rights regarding the above mandate are explained in a statement that you can obtain from your bank.		OBS: Dina rättigheter med tanke på fullmakten ovan får du av din bank.
Lower field texts:		
Details regarding the underlying relationship between the Creditor and the Debtor – for information purposes only.		Detaljer kring underliggande relation mellan faktureraren och betalaren – avsett endast för information.
14	Debtor identification code Write any code number here which you wish to have quoted by your bank	Betalarens identifieringskod Ange här det kodnummer som du vill att banken ska använda
15	Person on whose behalf payment is made	Ursprunglig betalare
	Name of the Debtor Reference Party: If you are making a payment in respect of an arrangement between {NAME OF CREDITOR} and another person (e.g. where you are paying the other person's bill) please write the other person's name here.	Namn på ursprunglig betalare: Om du gör betalningen med beaktande av ett avtal där parterna är {FAKTURERARENS NAMN} och en annan person (t.ex. när du betalar den andra personens faktura) var vänlig och skriv den andra personens namn här.
	If you are paying on your own behalf, leave blank.	Lämna denna punkt tom om du betalar din egen faktura.
16	Identification code of the Debtor Reference Party	Den ursprungliga betalarens identifieringskod
17	Name of the Creditor Reference Party: Creditor must complete this section if collecting payment on behalf of another party.	Namn på ursprunglig fakturerare: Faktureraren måste fylla i denna punkt om faktureringen görs å någon annans vägnar.
18	Identification code of the Creditor Reference Party	Identifieringskod för den ursprungliga faktureraren
19	In respect of the contract: Identification number of the underlying contract	Avtalsreferens Koden för avtalet som iaktas
20	Description of contract	Beskrivning av avtalet
Information texts:		
Please return to		Skicka tillbaka till
Creditor's use only		Faktureraren fyller i

(URL:<http://www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_b2b_dd_mandate_translations>)